

ANYKŠTA

<http://www.anyksta.lt>

LAIKRAŠTIS ANYKŠČIŲ KRAŠTO VISUOMENEI 85/9775

Blaivus numušė girtą

2 psl.

Stringa didelio vėjo parko statybos Troškūnų senūnijoje

3 psl.

Mokytojas boksininku tapti negalėjo

6 psl.

Nuo lietaus patogu slėptis kalėjime

8 psl.

akeso
veterinarijos klinika

ULTRAGARSINĖ DIAGNOSTIKA
RENTGENO TYRIMAI
LABORATORINIAI TYRIMAI
INHALIACINĖ ANESTEZIJA
ENDOSKOPIJA
VIDAUS LICŲ GYDYMAS
SKUBI PAGALBA
CHIRURGIJA
IŠKVIETIMAS Į NAMUS
STACIONARAS

+37067630232
DELTVUOS G. 108 URMERGĖ
PR-PN 9.00-21.00
ST. 9.00-20.00
ST. 9.00-18.00

šiupinys

Parduotuvė. Anykščiuose, Vilniaus gatvėje, 10 metų veikusi parduotuvė „Anykštukas“ paskelbė nuo lapkričio vidurio užsidaranti. Parduotuvės savininkai pranešė, kad keičia veiklą iš esmės, o parduotuvės patalpas perleis į nuomininkų rankas.

Varžybos. Lapkričio 4–5 dienomis, kelyje Šlavėnai–Kurkliai II vyks riedslidžių varžybos, todėl tarp 10.30 ir 13.30 val. čia numatyti automobilių eismo ribojimai.

Žvakės. Anykštėnų pagamintos „pergalės žvakės“ ir maskuojamieji tinklai tankams pasiekė Bachmuto fronto ruožą. Žvakės į frontą anykštėnai siunčia jau ne pirmą kartą.

Seniūnas. Kavarsko seniūną Anykščių rajono avivaldybės administracijos direktorė Jurgita Banienė pasirinks ateinantį pirmadienį, su dviem geriausiai konkurse pasirodžiusiais asmenimis surengusi pokalbius. Tiesa, seniūnas kitą savaitę paskirtas nebus – teks laukti STT pažymos.

Nelaimė. Pramoga Anykščių rajono Labirintų pramogų parke įrengtame „Siaubo parke“ dainininkei Eglei Jakštytei baigėsi skaudžiai – moteris iš jo išėjo susižalojusi. Kaip skelbiama, E. Jakštytė nusprendė išbandyti siaubo kambarį, kuriame susidūrė su ją gąsdinusi darbuotoju ir prasikirto kaktą. Atlikėja portalui zmones.lt teigė, kad dėl kompensacijos į Anykščiuose esantį siaubo parką nesikreips.

KOPIJUOJAME. Vieno A formato lapo kopija UAB „Anykštos redakcija“ – 0,30 Eur.

Mokslininkės rinko informaciją apie grybautojus ir grybus

Raimondas GUOBIS

Paskutiniąją spalio savaitę mūsų rajone vyko etnografinė ekspedicija – dvi patyrusios tautinės kultūros bei gyvojo pasaulio tyrinėtojos: dr. Vita Džekčioriūtė-Medeišienė iš Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto bei Reda Iršėnaitė iš Gamtos tyrimų centro – rinko informaciją apie grybus, grybavimo ypatybes ir pačius grybautojus.

Viešnios iš Vilniaus per tris dienas apklausė beveik dvi dešimtis pateikėjų, užrašė nemažai įdomybių. Neįprastai šiltas ruduo šiemet lėmė, kad jos tarsi sekė dar karštais, visai neseniai iš miškų sugrįžusių grybautojų pėdsakais.

Grybų pasaulio tyrinėtojos: dr. Vita Džekčioriūtė-Medeišienė (kairėje) ir Reda Iršėnaitė.

Šiemet dar ir lapkričio pradžioje Anykštijos miškuose galima rasti įvairių grybų... Autoriaus nuotr. **14 psl.**

Rangovas tikina, kad plūkti takai yra patvarūs

Anot rangovo, plūktos dangos takai yra patvarūs, juos lengva prižiūrėti, tokie takai populiarūs Europos miestuose.

Po to, kai „Anykštos“ laikraštyje buvo paskelbtas straipsnis apie atnaujintus Anykščių Ramybės ir Pušyno kvartalus, redakcija gavo nepanorusios skelbti savo vardo ir pavardės skaitytojos elektroninį laišką.

Skaitytoja nuogaštavo dėl Ramybės kvartale įrengtų takelių.

„Esu Ramybės gyventoja, todėl džiaugiuosi, kad vykdomi tokie projektai aplinkos atnaujinimui. Iš pateiktų straipsnyje nuotraukų viskas atrodo gražiai. Tačiau yra ir vietų, kuriose darbai, mano manymu, nėra iki galo atlikti.“

5 psl.

Blaivus numušė girtą

Spalio 31-ąją, antradienį, po 15 valandos Anykščiuose A. Vienuolio gatve nuo kalno besileidžiančiam BMW kelią užtvėrė į priešpriešinę eismo juostą išvažiuavęs „Mercedes Benz“ automobilis.

Anykščių Vilniaus ir V. Kudirkos gatvių sankryžoje per šventes atgulė kelio ženklas.

Avarija įvyko ties įsukimu į Anykščių autobusų stotį. Per avariją sudaužyti automobiliai, sumaitotas gatvės atitvaras, žmonės nenukentėjo.

Policijos pareigūnams patikrinus vairuotojų blaivumą paaiškėjo, kad avarijos kaltininkas – „Mercedes Benz“ vairuotojas – blaivus, o jo nudažto BMW vairuotoja pripu-

tė 1,14 promilės.

BMW vairavo Kaišiadorių rajono gyventoja, kuri policijos pareigūnams aiškino, kad alkoholi vartojo po eismo įvykio. Tiesa, ši versija jai nei trupučio nepadės – alkoholio vartojimo aplinkybės, laikas ir priežastys reikšmės neturi. Fiksuojamas tik plikas faktas – alkotesterio parodymai.

Spalio 31-ąją per avariją sudaužyti du automobiliai ir autobusų stoties tvova.

Anykščių rajono savivaldybės administracijos Statybos skyriaus specialistas Andrius Lebeda „Anykštai“ sakė, kad jau penktadienį turėtų būti pakeisti sugadintos tvoros fragmentai.

Šio eismo įvykio dalyvių turtinė atsakomybė yra gana sudėtinga – girties vairuotojams draudimas išlaidų nekompensuoja, tačiau BMW vairuotoja nebuvo antradienio įvykio kaltininkė.

Švenčių dienomis nukentėjo Anykščių V. Kudirkos ir Vilniaus gatvių sankryžoje esantis

kelio ženklas. Smūgio būta stipraus, kelio ženklas atsigulė ant šono, avarijos vietoje liko automobilio „Honda“ rato apsauga. Kelio ženklas nudaužtas lapkričio 1-ąją, apie 20 valandą.

Avarijos, kuriose susiduria automobilis su kelio ženklu ar stulpu, jeigu nėra sužeistųjų, yra laikomos techninėmis, kuriose šalys turi užpildyti eismo įvykio deklaraciją.

Tačiau yra išlyga – deklaracija yra pildoma tik tada, kai gali surasti stulpo ar kelio ženklo savininką.

Sigita PIVORIENĖ

sigita.p@anyksta.lt

Sėja patriotiškumo grūdą

Artėjant Vėlinėms, Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijos septintos klasės mokiniai, drauge su istorijos mokytoja Meile Giraitiene, aplankė partizanų kapus, taip pagerbdami žuvusiuosius už mūsų laisvę.

M. Giraitienė „Anykštai“ sakė, kad į tokias akcijas mokiniai įsitraukia noriai, tačiau pagarba protėviams vis tik pirmiausia turi gimi šeimoje.

„Iki karantino ši tradicija buvo labai gyva, vėliau buvo nutrūkusi, o šiuo metu vėl ją gaiviname. Pamokų metu mes lankome ne tik partizanų kapus, bet ir kitus objektus, pavyzdžiui, žydų kapines, o lapkričio 23-ąją, kariuomenės dieną, pagerbiame žuvusius šaulius – turime tokią vietą ir Troškūnuose. Šiais metais taip pat eisime prie žuvusiųjų lentos, kartu – prie paminklo Algimanto apygardos partizanams „Atminimo vartai“. Mūsų tokia skaudi istorija, turime ne vieną tokią vietą“, – kalbėjo Troškūnų K. Inčiūros gimnazijos istorijos mokytoja.

M. Giraitienė yra įsitikinusi, kad tokios pamokos mokinius

skatina labiau pažinti savo kraštą, istoriją. „Yra svarbu susikurti savo asmeninį santykį su ta vieta – toks yra pagrindinis mūsų tikslas. Kad nebūtų taip, kad einu prie kažkokio namo su lenta, arba skirstymo: čia mūsų kapai, o čia – kažkieno. Kadangi esu tikintis žmogus, toje vietoje sukalbame Viešpaties Angelą, kas nenori – patyli. Yra paaiškinama, kuo vieta svarbi, ir taip susikuriamas asmeninis santykis su ja“, – paaiškino pedagogė.

Pasiteiravus, galbūt po tokių pamokų mokiniai ir savarankiškai eina aplankyti minėtas vietas, M. Giraitienė sakė: „Mokytoja dirbu daugiau nei 30 metų

Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijos mokiniai su istorijos mokytoja Meile Giraitiene lanko partizanų kapus, pagerbia jų bei svarbių istorinių vietų atminimą.

ir pastebiu, kad daugiausia visa tai ateina iš šeimos. Čia yra grūdas. Kaip Šventajame Rašte rašoma – beri grūdą ir nežinai, į kokią dirvą jis nukris: vienas kris ant akmens, kitas – į derlingą žemę. Manau, jei iš šeimos

jau yra atkeliavusi ta vertybinė nuostata, tai ją tik pastiprini. Tėvai purena žemę, mokytojas tik grūdą pasėja. Žinoma, būna išskirtinių atvejų, kai labai pasieki žmogų, bet tai yra kompleksinis darbas.“

jo fizinį smurtą moters (gim. 1985 m., neblaivi) atžvilgiu. Pradėtas ikiteisminis tyrimas. Vyrai (gim. 2003 m. ir 1967 m.) laikinai sulaikyti ir uždaryti į areštinę.

Vagystė. Lapkričio 1 dieną gautas vyro (gim. 1978 m.) pareiškimas, kad apie 15.00

val. atvykęs prie jam priklausančios negyvenamos sodybos Troškūnuose pastebėjo, kad išbrauta į namą ir pavogtas televizorius „Samsung“, kambarinė antena. Dėl vagystės padaryta bendra 200 eurų turtinė žala. Pradėtas ikiteisminis tyrimas.

spektras

Nuomonė. Leidimas karo prievolinkams įsigyti ir laikyti namuose automatinių ginklų keltų didelį pavojų visuomenės saugumui, teigia opozicinės Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ pirmininkas Saulius Skvernelis. „Kalbama apie bet kokį asmenį, kuris kažkada tarnavo kariuomenėje <...>. Man atrodo, mes sparčiais žingsniais artėjame prie to vaizdelio, kurį praktiškai kasdien matome už Atlanto su liberalia ginklų politika. Ar norime, kad automatiniai ginklai patektų į rankas žmonėms, dėl kurių turime tikrai daug abejonių?“ – penktadienį Žinių radijui sakė parlamentarai. Anot jo, šiuo atveju teikiama Izraelio pavyzdys nėra tinkamas, nes šios valstybės ir saugumo situacija, ir visuomenės karinis pasirengimas yra kitoks. Jo teigimu, Lietuvai vėliau reikėtų stiprinti tarnybas, kurios galėtų efektyviai kovoti nekonvencinio įsiveržimo metu.

Paveldas. Kultūros ministras Simonas Kairys valstybės saugomu kultūros paveldo objektu paskelbė tarpukario prezidento Antano Smetonos Užugirio pradžios mokyklos pastatą. Jam suteiktas nacionalinio reikšmingumo lygmuo. Dokumente nurodyta, kad šis kultūros paveldo objektas saugomas viešajam pažinimui ir naudojimui. Dviaukštė mokykla Ukmergės rajone, Užugirio kaime, A. Smetonos gimtinėje, pastatyta 1935 metais. Dviejų hektarų ploto sklypą jos statybai Užugirio kaime skyrė A. Smetona, finansavo Švietimo ministerija. Mokykloje veikė keturios klasės, susirinkimų salė, bendra virtuvė ir valgykla, buvo įrengti keli butai mokytojams ir sargui, įvestas centrinis šildymas, vandentiekis, kanalizacija, dušė ir voniose tekėjo karštas vanduo. Klasėse veikė elektriniai skambučiai, butuose – radijo antenos. Įrengus A. Smetonos vasaros rezidenciją gretimame Užulėnio kaime, į mokyklą įvesta elektra.

Nedarbas. Nedarbo lygis Lietuvoje trečiąjį ketvirtį siekė 6,2 proc. ir, palyginti su antruoju ketvirčiu, padidėjo 0,3 proc. punkto. Palyginti tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, nedarbo lygis padidėjo 0,5 punkto, remdamasi Gyventojų užimtumo statistinio tyrimo duomenimis, penktadienį pranešė Valstybės duomenų agentūra. Vyrų nedarbo lygis trečiąjį ketvirtį buvo 7 proc., moterų – 5,4 proc. Jaunimo (15–24 metų) nedarbo lygis siekė 11,9 proc., per ketvirtį jis padidėjo 3,4 punkto, per metus – 1,4 punkto.

-BNS

Temidės svarstyklės

Pagalba. Spalio 31 dieną, antradienį, ugniagesiai gavo pranešimą, kad Troškūnų seniūnijos Vaidlonių kaime reikalinga pagalba. Atvykus ugniagesiams į Dariaus ir Girėno gatvę, paaiškėjo, kad

reikia nukelti kačiuką. Kačiukas buvo nukeltas ir perduotas pranešėjui.

Smurtas. Lapkričio 1 dieną, apie 16.40 val., Anykščių seniūnijos Kuniškių kaime, namuose, vyras (gim. 2003 m., neblaivus) ir vyras (gim. 1967 m., neblaivus), naudo-

???

Sugrėbti ar palikti mieste nukritusius medžių lapus?

Samanta:

Nuo trinkelėlių nušluoti, o likusi dalis – traša.

Elena ALEKSANDRAVIČIENĖ:

Jei nesudarys kliūčių kitais metais trimeriuot, tai tegu būna.

Sonata BAJORIŪNAITĖ:

Na, gražu, bet gal reikėtų nuo takų, kuriais vaikšto žmonės, grėbti.

Angėliukė ir Tiek:

Nugrėbti vienareikšmiškai. Pavasarį bent jau bus gražu ir tvarka bus.

(Pagal „Anykštos“ FB. Kalba netaisyta.)

Stringa didelio vėjo parko statybos Troškūnų seniūnijoje

Vieną didžiausių šalyje vėjo parkų Troškūnų seniūnijoje statyti planuojanti bendrovė „Vašuokėnų vėjas“ teigia, kad sumanymą tenka atidėti dėl teisminių ginčų su bendrove „Litgrid“, kuri rezervavo linijos Utena–Panevėžys pajėgumus įmonei „Anykščiai renew“.

Tinklų operatorė tikina, kad „Vašuokėnų vėjas“ turi tokią galimybę, bet ja nepasinaudojo.

„Vašuokėnų vėjas“ Anykščių rajone planuoja statyti 250 megavatvalandžių galios apie 40 vėjo jėgainių parką.

„Vašuokėnų vėjo“ vadovas Giedrius Avsiukevičius BNS sakė, kad teismai trukdo bendrovei vystyti projektą.

„Bendrovė nuosekliai vystė savo projektą ir visus klausimus, įskaitant ir finansavimą, sprendė pagal poreikį konkrečiam vystymo etapui. Bet šiandien dėl bandomų įteisinti perdavimo linijų užvaldymo schemų tenka pastangas ir lėšas skirti teismams, o ne projektų vykdymui“, – komentare BNS sakė įmonės vadovas.

Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, „Vašuokėnų vėjas“ Anykščių rajone planuoja statyti 250 megavatvalandžių (MWh) galios apie 40 vėjo jėgainių parką, kuris turėtų būti prijungtas prie linijos Utena–Panevėžys.

Pernai rugpjūtį įmonė gavo iš „Litgrid“ išankstines prijungimo sąlygas – pagal planuotą pasira-

šyti ketinimų protokolą ji turėjo atlikti transformatorių pastotės projektavimo darbus, o operatorė – prijungti parką prie tinklo.

Tačiau šis susitarimas nebuvo sudarytas, nes, anot „Vašuokėnų vėjo“, tam trukdo operatorės ketinimų protokolai su kita bendrove – 200 MWh galios saulės parką Troškūnų seniūnijoje planuojančia „Anykščiai renew“, kuriai rezervuota dalis linijos.

Šį ketinimų protokolą su Andriaus Čypo vadovaujama bendrove „Vašuokėnų vėjas“ teisme siekia panaikinti kaip neteisėtą, tačiau Vilniaus miesto apylinkės teismas šiemet balandį jos ieškinį atmetė, o Vilniaus apygardos teismas spalio 10 dieną sprendimą paliko nepakeistą.

„Neįrodyta, kad ginčo ketinimų protokolai pažeidžia viešąją tvarką ir gerą moralę“, – nurodoma nutartyje, kurią dar galima skųsti.

Anot nutarties, „Litgrid“ ir „Anykščių renew“ ketinimų protokolą „Vašuokėnų vėjas“ laiko niekiniu bei prieštaraujančiu viešajai tvarkai, nes „Litgrid“ dokumentą pasirašė neįsitikinusi „Anykščių renew“ galimybėmis įrengti 250 MWh parką, kuriam reikia bent 200–300 hektarų žemės, o įmonė turėjo tik 72 ha.

„Vašuokėnų vėjo“ vertinimu, saulės parko vystytoja neteisėtai įgijo teisę į liniją, kartu neleidusi jos rezervuoti kitiems rinkos dalyviams.

Ginčą nagrinėję teismai mano, kad „Litgrid“ neprivalo vertinti, ar „Anykščiai Renew“ sklypo plotas buvo pakankamas parkui.

„Litgrid“ apygardos teismui teismui nurodė, kad ginčijamas ketinimų protokolai su „Anykščiai Renew“ buvo sudarytas teisėtai.

G. Avsiukevičius sako, kad „Vašuokėnų vėjas“ gina savo teisę vystyti projektą, o tokiais būdais rezervuojamos galios energetikos plėtrą stabdo.

Vilniaus apygardos teismo spalio 10-osios nutartis skelbia, kad „Anykščiai renew“ prašymą pasirašyti ketinimų protokolą „Litgrid“ pateikė 2022 metų balandį, jis pasirašytas 2022-ųjų liepą, tuo metu „Vašuokėnų vėjas“ birželį paprašė išduoti išankstines prijungimo sąlygas, o dėl ketinimų protokolo apskritai nesikreipė.

Parengta pagal BNS pranešimą

savaitės citatos

Tyčia žmogų darbais užkrovė!

Kęstutis TUBIS, Anykščių rajono savivaldybės meras, apie būsimą patarėją:

„Yra žmogus, kuris tinka šiam darbui ir sutinka. Tačiau jis turi išipareigojimų dabartiniam darbdaviui, turi pabaigti pradėtus projektus.“

Betrūks Monmartro ir Mulen Ružo

Linus BOGUŠIS, UAB „Conlista“ vadovas, apie Ramybės ir Pušyno mikro-rajonų pėsčiųjų takus:

„Takai patvarūs. Paryžiuje, miesto centre, tik tokie ir yra parkuose.“

Jų kurtieji net rusiškai negirdėjo...

Juozas DANILAVIČIUS, mokytojas, vadovėlių autorius, apie darbą Maskvoje:

„Teko važiuoti dirbti ir į Maskvą, o jie kurčiųjų mokyme buvo šiek tiek vargšai...“

Bet ar piniguose laimė?

Šarūnas GRIGONIS, Anykščių rajono tarybos narys, konservatorius, apie savivaldybės atsiliepimo rašymą teismui:

„Jeigu bus pavėluota dar kartą, savivaldybei gresia iki 600 eurų bauda.“

Jūs visada būdavot iki vakarėlio pabaigos?

Regina DRŪSIENĖ, Anykščių Jono Biliūno gimnazijos direktorė, apie Helovino šventimą:

„Jei vaikai nori, aš pritariu. Visada šis vakarėlis praeidavo be kažkokių incidentų, kultūringai.“

Bet juk taip smagu ką nors uždrausti!

Tautvydas KONTRIMAVIČIUS, muziejininkas, apie Heloviną:

„Kalbėkime apie tai, kuo alternatyvu galima užsiimti, kokią turinį suteikti. Bet siekti uždrausti vardan to, kad daugiau nieko toje vietoje nebūtų...“

Anykščių rajone vėjo jėgainės statantys verslininkai jau nebe pirmą kartą susiduria su problemomis. Pernai Kurklių seniūnijos Staškūniškio kaime nuvirto vėjo jėgainių parko vėjo turbina.

Europarlamentaras Bronis Ropė: „Atpiginkime žmonėms maistą įvesdami PVM lengvatą“

Nors infliacijos lygis šalyje stabilizavosi ir šių metų rugsėji sudarė 3,7 proc., ir pigo energijos kainos, maistas žmonėms neatpigo. Lyg to būtų maža, darbo užmokestis Lietuvoje kilo mažiau nei brango maistas ar būsto paskolos (o ir kilo ne visiems), todėl, natūralu, kad žmonėms tampa sudėtinga sudurti galą su galu.

Tai, kad žmonėms Lietuvoje prastėja ekonominės sąlygos, parodo ir bendrojo vidaus produkto (BVP) vienam gyventojui rodiklis. Remiantis Oficialiosios statistikos duomenimis, pernai metų trečiąjį ketvirtį BVP buvo didesnis nei šių metų antrąjį ketvirtį – sudarė 6599,9 eurus to meto kainomis, tuo tarpu šių metų antrąjį ketvirtį jis siekė 6227 eurus.

Ekonominio sunkmečio neigiamas pasekmes gyventojams galima būtų palengvinti, jei Lietuvoje būtų pasekta Lenkijos, Ispanijos ir kitų valstybių pavyzdžiu, kai maisto produktams yra taikoma pridėtinio vertės mokesčio lengvata. Gyventojų pajamų augimas nepasiveja pabrangusio pragyvenimo išlaidų. Pavyzdžiui, pernai metais vidutinis mėnesio darbo užmokestis, lyginant su 2021 metais, pakilo ir sudarė apie 1789,0 eurų sumą neatškaitčius mokesčių.

„Eurostat“ duomenimis, maisto ir gėrimų kainų lygis Lietuvoje pernai pakilo iki 99 proc. ES vidurkio ir šiuo metu vis dar viršija ES vidurkį. Savaiame suprantama, kad žmonės yra nepatenkinti, jog už maistą mokame jau kaip turtingieji vokiečiai ar prancūzai, tačiau atlyginimų ar pensijų tokių vis dar negauname.

Maisto produktų kainų pasiutpolkė

Pažvelgus į statistinius duomenis galima matyti, kad net jei tam tikrų maisto produktų kainos šiek tiek pigo, kitų – nesikeitė ir netgi pabrango. Pavyzdžiui, alyvuogių aliejus pernai metų gruodį buvo brangesnis 17,0 proc., tuo tarpu šių metų rugsėjį – net 36,3 proc. brangesnis. Visų maisto produktų kainos rugsėjį buvo 8,6 proc. brangesnės, jei nevertintumėme atskirų produktų ryškaus pabrangimo. Kiaušinių kaina rugsėjį buvo net 17,9 proc. didesnė, šokoladai ir desertai – 17,8 proc., vaisių ir daržovių sultys – net 24,9 proc., mėsa ir jos produktai – 6,6 proc.

Šiuo metu Lietuvoje maisto produktams yra taikomas 21 proc. PVM tarifas, tuo tarpu Vokietijoje PVM tarifas siekia 19 proc., Liuksemburge – 16 proc. Lenkija pratęsė lengvatinį PVM tarifą galiojimą maisto produktams, tokiu būdu siekdama apsaugoti nuo infliacijos padarinių

šalies žmones. Nulinio PVM tarifo taikymas maisto produktams lenkams leido sutaupyti net 7,6 mlrd. zlotų.

Nulinis PVM tarifas Lenkijoje taikomas svarbiausių maisto produktų krepšeliui, kuris susideda iš vaisių, daržovių, mėsos, pieno ir grūdinių produktų. Kaimyninėje šalyje nulinis PVM tarifas pradėtas taikyti nuo pernai metų vasario 1 dienos, kai visą Europos Sąjungą ištiko ekonominė krizė dėl staigiai pabrangusių energijos išteklių ir į rekordiškas aukštumas šoktelėjusios infliacijos. Prieš ekonominę krizę, Lenkijoje maisto produktams taikytas 5 proc. PVM lengvatinis tarifas.

Lenkijos Vyriausybė pastebi, kad taikytas lengvatinis PVM tarifas maisto produktams leido sumažinti infliaciją 3–4 procentiniais punktais, o svarbiausia apsaugoti lenkų šeimas nuo ekonominio sunkmečio, pasiūlant antiinfliacinį skydą.

PVM lengvatoms taikymo maisto produktams idėja tampa vis

Europarlamentaras Bronis Ropė.

populiarsnė ir Vokietijoje. Vokietijos Žemės ūkio ministras Cem Özdemir pasiūlė įvesti šalyje nulinį PVM tarifą vaisiams ir daržovėms. Pasak ministro, PVM panaikinimas užtikrintų, kad sveikesnis maistas būtų labiau prieinamas didesnei daliai žmonių, kai po Rusijos įsiveržimo į Ukrainą smarkiai išaugo maisto produktų kainos.

Ispanijos Vyriausybė, norėdama įveikti pabrangusio pragyvenimo krizę, jau taiko PVM lengvatą maisto produktams. Pagrindiniai maisto produktai, tokie kaip duona, miltai, pienas, sūris, kiaušiniai, vaisiai, daržovės, ankštiniai augalai, bulvės ir grūdai neapmokestinami išvis, todėl jiems nebetaikomas 4 proc. PVM tarifas kaip buvo anksčiau. Kitų maisto produktų PVM tarifas sumažintas nuo 10 proc. iki 5 proc. Tarp tokių produktų – aliejus ir makaronai. Lyg to būtų maža, ispanų valdžia patvirtino, kad beveik 4,2 mln. mažas pajamas gaunančių ispanų šeimų galėtų gauti po 200 eurų.

Reaguojant į ekonominį sunkmetį, PVM tarifą iki 5 proc. maistui ir restoranams sumažino Estija, Latvijos parlamentas taip pat svarstė sumažinti PVM tarifą, kuris siektų 5 proc. dydį ir galėtų tręjus metus.

PVM lengvata leistų lietuviams išgyventi

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) duomenimis, pernai metais namų ūkių pajamos Lietuvoje sudarė 2111 eurų, kai Liuksemburge jos viršijo 3,5 tūkst. eurų, Vokietijoje ir Norvegijoje – daugiau kaip 3 tūkst. eurų. Taigi, Lietuvoje mokame tiek pat už maistą kaip europiečiai, tačiau gauname gerokai mažesnius atlyginimus.

Tai, kad PVM sumažinimas maistui leistų sušvelninti maisto produktų kainų šuolį, pastebėjo ir Europos Komisija. Dar pernai metais Europos Sąjunga leido atnaujinti pridėtinės vertės mokesčio (PVM) direktyvą, išplečiant prekių ir paslaugų sąrašą, kurioms būtų galima taikyti lengvatinį tarifą. Vadinasi, PVM mokesčio tarifas maistui galėtų būti koreguojamas nacionalinės valdžios, jei tik pastaroji norėtų tą daryti. Kiekviena Europos Sąjungos valstybė turi teisę taikyti lengvatinį tarifą, priklausomai, kokiams sektoriams nori numatyti tokią lengvatą, įvertinant tokios lengvatoms poveikį valstybės biudžeto pajamoms ir finansines šalies galimybes.

Laikinas PVM mažinimas Europos Komisijos atliktame kainų

poveikio tyrime įvardijamas kaip efektyvus įrankis. Atliktas maisto kainų Ispanijoje ir Vokietijoje tyrimas atskleidė, kad po PVM lengvatoms įvedimo, maistas ispanams atpigo. Maisto kainų tyrimas vertino maisto kainų pokytį minėtose šalyse pradėdamas nuo pernai metų gruodžio mėn. 28–30 dienų ir iki šių metų sausio 2–4 dienos. Remiantis tyrimu, sūrio kainos Ispanijoje sumažėjo 3,5 proc., kai tuo pačiu metu Vokietijoje sūris brango 1 proc. Vaisiai ir daržovės taip pat atpigo daugiau nei 3 proc. Mažiau atpigo duona, pienas ar aliejus – nuo trečdaliao iki dviejų trečdalių procentų.

PVM mažinimas leistų padidinti gyventojų perkamąją galią, kuri, deja, vis dar negali varžytis su Vakarų Europos valstybėmis. Lietuvoje minimali mėnesio alga „prieš mokesčius“ šiemet siekia 840 eurų, tuo tarpu Vokietijoje tokia alga sudaro 1981 eurus, o Ispanijoje – 1167 eurus. Nepaisant gerokai atsiliekančių atlyginimų, už maistą Lietuvoje mokame kaip turtingieji Vakarų europiečiai ar netgi daugiau.

Kodėl Lietuvos valdantieji nenori palengvinti gyvenimo šalies piliečiams, kuriems tampa vis sudėtingiau išgyventi? Ką jau kalbėti apie Vyriausybės norus įvesti naują nekilnojamojo turto mokestį, kuris smarkiai patušintų kišenes, nes kai kuriems gali tekti atsisveikinti ir su būsto paskolos dydį siekiančia suma. Pradėkime dirbti šalies žmonėms ir stengtis, kad šalies žmonės galėtų gyventi sočiau, gautų pakankamas pajamas už darbą ir nebūtų apkrauti papildomais mokesčiais.

Užsak.Nr. 1011

rievės

Robertas ALEKSIEJŪNAS

Anykščių rajono mero Kęstučio Tubio patarėjui Laimui Fergizui šią vasarą nepavyko atidaryti nudistų pliažo, bet ir be to Anykščiuose yra kuo pasigrožėti. Ar pastebėjote, kad daugelis medžių jau pliki?

Prieš kelias dienas teko žingsniuoti kairiuoju Šventosios upės krantu taku – jis nuklotas medžių lapų kilimu. Gražu, vietomis pavojingai slidu ir... nei vieno darbininko su šluota rankose.

Pamenu, praėjusių metų rudenį tame pačiame kairiajame Šventosios upės take teko sutikti išradinę taką prižiū-

rėtoją. Ji nemojavo šluota, o važiavo dviračiu, prie kurio bagažinės buvo pririšta dar lapų turinti medžio šaka, kuri ir atstojo šluotą. Vaizdelis pasirodė ne tik šypsena keliantis, bet ir kiek graudus. Štai taip XXI amžiuje Anykščiuose prižiūrimos viešosios teritorijos, kur retai sutiksi vaikštinėjančius valdininkus. Gal jie net nežino, su kokiais iššūkius susiduria miesto viešųjų erdvių prižiūrėtojai? Beje, tos išradingosios šlavėjos daugiau sutikti nebeteko. Matyt, ne tik moters jėgos, bet ir dviračio guoliai krūvio neatlaikė...

Darau išvadą, kad valdininkai visas peripetijas apie miesto viešųjų erdvių priežiūrą žino. Manote, kad čia tik atsitiktinumas, kad Anykščiuose rekonstruojamoje Smėlio gatvėje šaligatvis bus tik vienoje jos pusėje? Nebus šaligatvio – nereiks jo nei šluoti, nei juolab žiemą nuo jo sniegą valyti. Ir nieko čia keisto – Svėdasuose per

miestelį besidriekiančioje pagrindinėje gatvėje padorių šaligatvių niekas nesugeba įrengti jau kelis dešimtmečius. O kai jų tarsi nėra, žiemą jų niekas ir nevalo. Iki šiol prisimenu, kaip šiame miestelyje iki kelių paskendęs sniege klampojau iki rinkimų apylinkės ir valdžią garsiai keiksojau...

Dabar tik rudeniniai lapai, tačiau ateis ta diena, kai sulauksime sniego. Anykščiai su šiuo gamtos reiškiniu kovojama paprastai – įvairiose miesto vietose sukraunami didžiuliai sniego kalnai, lyg simbolizuojantys, kad Anykščiai yra ne tik poetų ir rašytojų, bet ir Kalitos kalną turinčių slidininkų kraštas. O net ir tie, kurie per visą savo gyvenimą nėra nei karto atsistoję ant slidžių ir pačiūžų, tą jausmą gali patirti vaikštinėdami, kaip tikinama, neprikaištingai žiemą valomais šaligatviais...

Beje, praėjusią žiemą viešumoje buvo pasirodę

įdomių pasiūlymų tuos mieste riogsančius sniego kalnus „įveikinti“... „Savivaldybės kultūrininkams trūksta kūrybiškumo. Už nedidelius pinigus galima iš sniego kalnų pastatyti pilis, labirintus ir pan. Būtų ir originalu, ir Anykščiai išgarsėtų originaliu sniego pritaikymu miesto centre. Tai būtų ir smagu, ir naudinga“, – pastebėjo komentatoriai. Deja, bet tokios idėjos vietos kultūrininkų neuždegė... Gal tai nutiks šiemet?

Anykščių rajono meras K. Tubis siekia įsteigti miesto prižiūrėtojo etatą. Gal miesto prižiūrėtojas geriau pamatytų rudeniniais lapais nuklotus nenušluotus takus ar prastai žiemą prižiūrimus šaligatvius?

Manau, kad daugelis anykštėnų sutiks, kad prižiūrėtojo etatas mažai ką duotų. Anykščių rajono savivaldybė jau turėjo panašų asmenį, kuris, tiesa, vadinosi kiek kitaip – stebėtoju. Kuo viskas baigė-

si, visi puikiai prisimena, tad kam vėl pykdyti liaudį!

Vienas šviesaus atminimo politikas mėgdavo dažnai kartoti, kad meras turi būti tikras savo miesto šeiminkas. Jo darbo diena turi prasidėti ne šiltame savivaldybės pastato kabinete. Jis turi tiesiog skirti laiko ir apsidairyti po visus miesto kampelius. Geriausiai, jei tai būtų daroma pėsčiomis – tai dar ir galimybė akis į akį pasikalbėti su anykštėnais bei išgirsti jų problemas.

Meras K. Tubis tam labai tinka. Jo darbotvarkėse nuolat skelbiama, kad apžiūri vienus ar kitus miesto objektus. Ir jei tai darytų dažniau, galbūt pastebėtų, kad šalia kultūros centro jo paties iniciatyva įrengtas lauko ekranas vis dar vasaros laiką rodo...

O tuo metu Anykščiuose, kaip dainuoja roko grupė „Poliarizuoti stiklai“, „medžiai be lapų, liūdno jujų mišios, medžiai be lapų stovi lyg pamišę...“

Rangovas tikina, kad plūkti takai yra patvarūs

(Atkelta iš 1 psl.)

Pavyzdžiui, teritorijoje, kuri yra išsidėsčiusi Statybininkų g. (19, 21, 23) ir Žiburio g. (1, 3, 5, 7) namų apsuptyje, yra įrengti du takeliai. Tačiau vienas iš jų yra paliktas (o gal net taip planuotas projekte) neišasfaltuotas.

Kyla klausimas, ar darbus priėmusi komisija (greičiausiai turėjo būti patvirtinta Anykščių rajono savivaldybės administracijos) nematė? Ar

neatsakingai atliko savo paskirtą darbą? Ar darbai vis dar vykdomi? Nors minėtas takelis jau guli nuo pavasario...

Artėjant šaltajam sezonui, vaikščioti per smulkų žvyrą abejoju ar bus patogiu, o kai bus stiprus lietus, tai yra didelė tikimybė žvyrkeliui nubėgti. Ar tokiu būdu bus palengvintas valytojos darbas valant šaligatvius?

Išvada, kad tokie projektai kuriami dėl grožio, bet ne patogumo gyventojams, gyve-

nantiems aplink šią teritoriją“, – laiške rašė skaitytoja.

„Anykšta“ paprašė skaitytojos laišką pakomentuoti Ramybės ir Pušyno kvartalus atnaujinančios bendrovės „Conlista“.

„Taip, toje teritorijoje yra du takai: tiesus yra asfaltuotas, lenktas – specialiai ne. Jis yra plūktos dangos, t. y. sutankinta surišto žvyro danga (žvyras nėra palaidai papiltas). Tokių takų yra daugiau teritorijoje, pavyzdžiui kitoje Ramybės g.

pusėje, prie naujai pasodinto sodo. Plūkti takai dažniausiai sutinkami parkuose. Kadangi teritorija, kurią apgaubia lenktas takas, yra numatyta labiau parkinė (atsisėdimai, paviljonai, žydingi pieva, medžių alėja), todėl ir takas yra atitinkamai numatytas minkštesnis, labiau gamtiškas per žydingą pievą. Takai patvarūs. Paryžiuje, miesto centre, tik tokie ir yra parkuose, Lietuvoje tokių takų taip pat nemažai. Suprantu nuogastavimus dėl eksploata-

cijos, tačiau jie tikrai yra daug kur naudojami ir nereikalauja kažkokios išskirtinės priežiūros“, – komentavo „Conlista“ vadovas Linas Bogušis.

Priminsime, kad prieš dvejus metus Anykščiuose pradėtas 1 mln. 400 tūkst. Eur vertės Anykščių miesto Ramybės ir Pušyno daugiabučių namų kvartalų atnaujinimo projektas eina į pabaigą – jį numatyta užbaigti kitų metų sausio mėnesį.

-ANYKŠTA

Ūkių sėkmę lemia trumpos tiekimo grandinės

Trumpos tiekimo grandinės – galimybė šalies ūkininkams realizuoti savo užaugintą ir perdirbtą produkciją, o vartotojams – įsigyti šviežių ir sveikų produktų, pagamintų Lietuvoje. Ko reikia, kad šios grandinės klestėtų, diskutuota Ukmergėje.

Žemės ūkio ministerijos ir Lietuvos kaimo tinklo Ukmergėje surengtas išvažiuojamasis renginys „Paramos trumpoms tiekimo grandinėms aspektai“ buvo skirtas skatinti trumpųjų tiekimo grandinių atsiradimą Lietuvoje. Jos skirtinguose regionuose kuriasi nevienodai intensyviai.

Renginio metu pristatyti trys skirtingi trumpųjų grandinių projektai, apsilankant Ukmergės rajono ekologiniuose ūkiuose, vaikų lopšelyje-darželyje „Žiogelis“.

Iš ūkio – ant stalo

Genutės Sakalauskienės ekologinis ūkis yra Deltuvos seniūnijoje, Žalgiriu kaime. Prieš 18 metų pradėjusi nuo 10 ha juodųjų serbentų ir aviečių ūkio, šiandien ūkininkė dirba 35 ha žemės. Užsiima ne tik auginimu, bet ir gamyba bei socialine šviečiamąja veikla.

Ūkiui vystantis išsirengė perdirbimo cechą, patalpas sandėliavimui, šiltnamius, išplėtė asortimentą – auginama įvairios uogos, daržovės, gamina uogienes, pagardus ir kitus gaminius. Cechas veikia ištisus metus.

Kai startavo Žemės ūkio ministerijos parama vaikų darželiams, organizuojant maitinimą, atsirado konkrečių daržovių ir vaisių poreikis.

Produkciją ūkininkė realizuoja įvairiais trumpos grandinės kanalais. Darželiai produkciją perka per Ukmergės vartotojų kooperatyvą arba užsisako tiesiogiai. Sezono metu ūkininkė prekiauja turgeliuose. Švieži ir perdirbti produktai pasiekia ir prekybos tinklą bei kitų parduotuvių lentynas.

Tiekia restoranams

Stragių ekologinis ūkis yra Deltuvos seniūnijoje, Leonpolio kaime. Ūkininkas Mindau-

G. Sakalauskienė aprodė savo ekologinį ūkį. Šiame lauke auga smidrai.

gas Stragis dirba 40 ha žemės. Gavęs paramą trumpoms tiekimo grandinėms, kartu su partneriais jis įkūrė UAB „Ekomarket“, kuri superka ir parduoda partnerių (ūkininkų) užaugintą ir pagamintą produkciją.

Ūkis specializuojasi šakniavaisių srityje. Augina bulves, ropes, ridikus, moliūgus ir kitas daržoves – tai, kas ant stalo gali būti patiekiamas ištisus metus, taip pat uogų, vaisių. Sezono metu pakeliose lysvėse augina ir žalumynus. Per metus nuima 3–4 jų derlius.

Dabar ūkis išsirengė ir džiovyklą. Ko neparduoda, perteklių džiovina. Yra įrengti aruodai, šaldytuvai, obuolių sandėlis, sulčių spaudykla. Mindaugas sako, kad perdirbant produkciją ne tik plečiamas produkcijos asortimentas, bet ir kovojama su maisto švaistymu.

Pasakojo, kad produkciją realizuoja sostinėje. Pagrindiniai pirkėjai – Vilniaus restoranai. Taip pat parduoda ir internetu bei turguje. Iš viso per savaitę paruošia ir parduoda apie toną produkcijos.

Vaikų maitinimas

Ukmergės vaikų lopšelyje-darželyje „Žiogelis“ vyko patirties dalijimasis ir diskusija apie viešojo maitinimo organizavimą ekologiškais produktais ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Šis darželis yra vienas pirmųjų Lietuvoje, pradėjusių vaikus maitinti ekologišku ir pagal Nacionalinės maisto kokybės (NKP) sistemas reikalavimus pagamintu maistu.

Įstaigos direktorė Birutė Jucevičienė papasakojo, kad eko-

logiškas maitinimas iš pradžių buvo pilotinis projektas, kurį pirmus dvejus metus rėmė Savivaldybė. Dabar darželis gauna paramą pagal Ekologiškų ir pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų maisto produktų vartojimo skatinimo ikimokyklinio ugdymo įstaigose paramos taisyklės.

Pasak direktorės, jų virtuvėje naudojama 80 procentų ekologiškų produktų – ne tik vaisiai, daržovės, bet ir mėsa. Produktus perka per rajono vartotojų kooperatyvą.

Vaikai ekologiškais produktais maitinami jau penkerius metus.

Sudarant valgiaraštį, apskai-

Pasak Žemės ūkio ministerijos kanclerio V. Aleknavičiaus, vaikų lopšelio-darželio „Žiogelis“ pavyzdys rodo, ko reikia, kad atsirastų paklausa.

čiuojama, kiek kokių produktų reikės. Vėliau pirkimą išskaido į 10 dalių pagal produktus.

Direktorė pasidžiaugė, kad vaikų maitinimo klausimu su jais konsultuojasi kitų rajonų darželiai.

Ministerijos duomenimis, dabar šalyje ekologiškai maitina 78 darželiai. Finansavimas programai kasmet didinamas.

Parama trumpoms tiekimo grandinėms

Trumpoms tiekimo grandinėms paramą teikia Europos Sąjunga. Programos LEADER ir kaimo plėtros skyriaus patarėja Nomedada Padvaiskaitė pristatė paramos programą. Ja skatinama miesto ir kaimo bendrystė, regionų plėtra, siekiama klimato kaitos, maisto švaistymo mažinimo ir kitų tikslų. Prioritetas – mažųjų ūkių (ne tik ekologinių) konkurencingumo didinimas.

2014–2020 metų priemonėje finansavimas nuosekliai didėjo, projektų skaičiai augo. Nusistovėjo trys modeliai. Pirmasis skirtas smulkiausiems dalyviams, galima parama iki 150 tūkst. Eur. Antrasis įgyvendinamas rajoniniu mastu, kai įstaigos perka iš ūkių, o galima parama iki 700 tūkst. Eur. Trečiasis modelis numato regioninių logistikos centrų steigimą, galima parama iki 1,5 mln. Eur. Du tokie centrai jau įsteigti.

Su parama atsiranda galimybė steigti prekybos vietą, kompensuojamas darbo užmokestis, komunalinės, transportavimo, prekės ženklo sukūrimo, nuomos ir kt. išlaidos.

Norintys dalyvauti trumposio-

Pirkimų galimybės

Viešųjų pirkimų tarnybos vyr. patarėjas Kęstutis Kazulis informavo, kaip organizuoti maisto produktų pirkimą.

Lietuvoje yra apie 4 tūkst. perkančiųjų organizacijų, tačiau ūkininkai ir pirkėjai neranda vieni kitų.

Atstovas priminė, kad mažos vertės (iki 15 tūkst. Eur per metus) pirkimus įstaigos gali vykdyti be viešo pirkimo.

Dideli pirkimai vykdomi apklausų būdu. Teikiama pasiūlymai, vyksta jų vertinimas ir kitos procedūros per numatytą laiką. Išimtis – neskelbiamos derybos. Vieni kitus rasti padeda pirkimų platformos CPO, CVP.

Dar vienas būdas – „žalieji pirkimai“, perkant specialiais ženklais pažymėtą produkciją. Perkančios organizacijos turi skelbti pirkimų planą, kuriame įtrauktos ir neskelbiamos derybos. Tiekėjai, matydami planus, gali būti proaktyvūs ir pasisiūlyti.

Pagalbos platforma

ŽŪM Programos LEADER ir kaimo plėtros skyriaus vedėja Ilona Javičienė pristatė interneto svetainę www.maistograndine.lt, skirtą trumpųjų tiekimo grandinių vystytojams.

Platforma skirta pardavėjams ir pirkėjams padėti surasti vieniems kitus, taip pat ir savarankiškam mokymuisi. Tiekėjai ir pirkėjai galės susikurti savo paskyras, o lankytojai – susipažinti su grandinėmis.

Žemės ūkio ministerijos kancleris Valdas Aleknavičius atkreipė dėmesį, kad matyti pavyzdžiai – skirtingi. Vienas ūkis ir gamina, ir perdirba, o realizaciją vykdo per žemės ūkio kooperatyvus, asociacijas. Kitas daug dirba su rinkodara ir kartu plačiai įveiklina savo ūkyje esančius pastatus, investicijas, ieškant rinkos gaminamai produkcijai realizuoti. Lopšelio-darželio „Žiogelis“ pavyzdys rodo, ko reikia, kad atsirastų paklausa.

Renginys finansuotas ES lėšomis, jame patirties sėmėsi įvairių savivaldybių ūkininkai.

Nuotr. Skaistės Vasiliauskaitės-Dančėnkovienės

Užsak. Nr. 1012

Mokytojas boksininku tapti negalėjo

Spalio 29 dieną Anykščių L. ir S. Didžiulių viešojoje bibliotekoje buvo paminėtas pedagogo, vadovėlių, knygų autoriaus Juozo Danilavičiaus jubiliejus.

95-ąjį rudenį drauge su jubiliatu pasitiko artimieji, kolegų mokytojai, anykštėnai.

Renginį vedė Anykščių Jono Biliūno gimnazijos lietuvių kalbos mokytoja Ona Jakimavičienė. „Kai šventėme Jūsų 90-metį, mano kolegė Dangira Nefienė sakė, kad abu jūs – mokytojai ekspertai. O šiandien aš sakau, kad mudu – mokytojai senjorai“, – juokavo lietuvių kalbos mokytoja.

Mokytojauti pradėjo būdamas pirmakursis

„Visas jubilato gyvenimas susijęs su knyga, skaitymo stebuklo nešimu ir atvėrimu, todėl mūsų mieląjį Juozą galime vadinti didžiuoju mūsų amžiaus knygnešiu, šviesos nešėju, kurio elementoriai tiesė ir tebetiesia tiltus“, – popietę, skirtą J. Danilavičiui pagerbti, pradėjo taip pat pedagogė O. Jakima-

vičienė.

„Kas mane atvedė į šį kelią, tiksliai nežinau. Penkerių mane priėmė į mokyklą, kurią statė mano tėvelis, todėl mokykla man atrodė kaip šventovė. Iš mokytojų seminarijos, iš pirmo kurso mane pašalino. Paskui tas pats dėstytojas tapo švietimo skyriaus vedėju ir, sutikęs mane mieste, paklausė, kur dirbu. Pasakiau, kad pieninėje buhalterijoje. Jis man – „einam su

Juozas Danilavičius drauge su žmona Stase užaugino penkis vaikus. Jautrius žodžius, sugraudinusius ne tik jubiliatą, bet ir salėje sėdinčius, tėčiui skyrė dukra Diana.

manim“. Jis mane atsivedė į kabinetą, padėjo baltą popieriaus lapą ir pasakė: „rašyk pareiškimą“, kad skirtų mane Einonorių pradinės mokyklos vedėju. Kadangi mano kraujas – rezus minusas, mano prigimtis švelnoka. Aš boksininku negalėjau būti, bet mokytoju man būti sekėsi. Juo tapau būdamas pirmo kurso studentas“, – kalbėjo garbingo jubiliejaus sulaukęs mokytojas ekspertas J. Danilavičius ir prisiminė, kad teko dirbti ir kurčiųjų mokykloje, ir logopedu.

„Mokytoju sugrįžau dirbti į tėviškę, kur nelabai tiko mano dėstyto stilius. Gavau dirbti kurčiųjų mokykloje. Mano mokytoja dirbti su kurčiais buvo vienuolė, pašalinta iš Kauno kurčiųjų mokyklos. „Anykščių šilėlė“ deklamavo kiekvienas kurčias vaikas – po punktelį. Kai vaikai jį deklamavo, salėje buvo ir švietimo ministras. Užsitarnavau neblogą požiūrį į mane. Tačiau tai buvo ne mano talentas, o vienuolės, kuri man buvo kaip motina. Teko važiuoti dirbti ir į Maskvą, o jie kurčiųjų mokykloje buvo šiek tiek vargšai... Aš buvau įvaldęs vokišką dėstyto stilių, jie mane už tai vertino.

Dirbau ir pagalbinėje mokykloje, sekėsi neblogai. Vienas labiausiai įstrigusių atsiminimų – tai Svėdasuose gyvenusi penktokė, kuri nemokėjo nė žodžio „labas“ perskaityti. Kai ji pateko pas mane, ji perskaitė 10 žodžių! Jūs neįsivaizduojate, kaip ji šokinėjo iš laimės! Mes per du mėnesius išmokome visą elementorių. Ji buvo puiki prekybininkė, verslininkė“, – džiaugėsi pedagogas.

Svarbiausia – šypsotis

Popietės vedėjai O. Jakimavičienėi pasiteiravus, kas

jubilatui yra meilė, ką duoda meilė moteriai, J. Danilavičius atskleidė, jog moterys jo gyvenime – itin svarbios:

„Aš esu parašęs knygą moterims. Gyvenime jų sutikau daug – kurios atvėrė man duris, paskatino nueiti mokslo keliu. Kartą atsisėdau aš į traukinį, o šalia sėdi moteris. Pasirodo, mokslininkė iš Šveicarijos. Ne tik mokslininkė, bet ir šamanė. Ji mane išgydė nuo nepagydomos ligos. Buvo moterų, kurios mane vedė tikrai gražiu gyvenimo keliu. Kiekviena mano išleista knyga turėjo moterį redaktore.“

J. Danilavičius davė vieną paprastą patarimą – kad ir kokia bebūtų prasta nuotaika, reikia šypsotis, juoktis.

„Į 95-metį mane palydėjo šypsena, nors dažnai teko ir vilku staugti. Tačiau eini ir šypsaisi. Pasakysiu praktinį dalyką: aš nusiminiau, mano nuotaika labai prasta ir aš dirbtinai – cha

cha cha – veido nervai duoda signalą smegenims, kad viskas yra gerai, nors mano kūnas dreba iš pykčio. Pasijuokiau ir po penkių minučių man kažkas atsitiko – aš galiu šypsotis!

Labai nuoširdžiai dėkoju – jūs pagerbėte ne tik mane, jūs pagerbėte kaimo mokytoją. Būtent mokytojai yra antras tėvas ir antra mama.“

Elementorių autorius

1928 metais Alytaus rajone gimęs J. Danilavičius nuo 1978 metų gyvena ir dirba Anykščių rajone. Jis buvo Aulelių specialiosios internatinės mokyklos direktoriaus pavaduotojas, o iki 2008-ųjų – šios mokyklos, pasikui Aulelių vaikų globos namų logopedas. Jam suteikta logopedo eksperto kvalifikacijos kategorija.

1969 metais Lietuvos švietimo ministerija patvirtino J. Danilavičių elementorių autoriumi. Jis parengė ir išleido elementorius ir skaitymo pradžiamokslius ikimokyklinio amžiaus bei specialiųjų poreikių vaikams, parašė ir paskelbė pedagoginės metodikos darbų, pedagoginės publicistikos ir memuarų. J. Danilavičius buvo išrinktas SSRS Pedagogikos mokslų akademijos moksliniu korespondentu, apdovanotas Teresės Mikeliūnaitės Anykščių kultūros premija, Lietuvos Respublikos 100-mečio proga – Anykščių rajono savivaldybės „Šimtmečio anykštėno“ atminimo ženklą.

Su žmona, taip pat pedagoge Stase Danilavičiene, užaugino penkis vaikus.

Mažųjų mokytojos Irutės Meldaikienės auklėtinių – šešiametės Vytautės Šniokaitės ir septynmečio Einoro Niauros – pasirodymas nudžiugino jubiliatą.

Juozą Danilavičių nudžiugino operos solisto Jono Sakalausko jam skirti kūriniai.

Tokių mokymų nereikia

Žilvinas TREINYS,
Anykščių Šv. apaštalo ir
evangelisto Mato parapijos
vikaras, kunigas

Žiniasklaidoje gyvenimo įgūdžių programa mokiniams jos šalininkų yra bandoma pateikti kaip nemotyvuota baimė arba nauja sąmokslų teorija, blogia prasme vienijanti bei klaidinanti visuomenę. Bet nesileiskime į šias kovas, kuriose tikriausiai nebus nei laimėtojo, nei pralaimėtojo.

Tiesiog pamąstykite visai iš kitos pusės. Pradėkim nuo Šv. Rašto ir žmonijos istorijos. Biblijoje aiškiai pasakyta, kad Dievas Kūrėjas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą ir panašumą (Pr 1, 27), kad sukūrė jį kaip vyrą ir moterį. Todėl visos tiesioginės ar paslėptos teorijos, prieštaraujančios šiai Dievo Žodžio minčiai (jos yra be galo populiarios ir paplitusios plačiai dabartiniame vadinamo Vakarų liberalaus pasaulio mąstyme, kurių mus taip intensyviai moko įvairios Europos Sąjungos institucijos bei diegia valstybių narių Švietimo sistemoms), paplitę net ir nebūtinai šioje lytinio ugdymo programoje, tiesmukai atsispindi ar yra slapta užkoduotos. Taigi, visi tiesioginiai ir netiesioginiai bandymai, apeinant biblinę antropologiją, teigti ir sakyti, kad save galima pažinti ne tik, kaip šias abi lytis – vyrą ir moterį – tikintiems (gal net ir netikintiems) žmonėms yra absoliučiai nepriimtini, nes iškreipia Dievo Kūrėjo valią, prieštarauja Jo Žodžiui.

O tų bandymų tai jau turėjome Lietuvoje per visus Nepriklausomybės metus ne vieną ir ne du. Dėl to neverta net ginčytis ir to kvestionuoti. Be to, pažvelgus į žmonijos istoriją, galima sau išsikelti klausimą: „Kodėl jau apie 5000 metų (t. y. nuo pirmųjų žmonijos didžiųjų civilizacijų susikūrimo pradžios) žmonija niekada, bent jau iki XX amžiaus antros pusės, iš esmės nepriėmė alternatyvių

mokymų nei apie daugiau, negu dvi lytis žmonijoje, nei apie vyro ir žmonos tarpusavio santykį bei vaikų auklėjimą? Nepriėmė iki laiko. Tačiau po II Pasaulinio karo pasaulyje pradėjo tarpti naujieji mokymai. Galiausiai išsivystė bei įsitvirtino modernūs, nauji, iki tol nežinomi mokslai – psichoanalizė ir psichologija. Nes šių naujų mokslų pagrindas toli gražu nėra nei Dievo Žodis, nei biblinė antropologija. Šiais laikais daugumai žmonių pasaulyje nebereikia nei Dievo, nei Jo Žodžio, nei Jo įsteigtos Bažnyčios mokymo apie prigimtinę Kūrėjo nustatytą tvarką, žmonių tarpusavio santykius, įvairius teisingus, deramus vertybinius pasirinkimus. Jau nuo Renesanso laikų žmogus nori tapti pasaulio centru, ir, atrodo, jau šiame XXI amžiuje jam tai puikiai pavyko. Gali būti, kad greitai Bažnyčia ir Dievo Žodis sugrįš į senuosius persekiojimo laikus, į katakombų Bažnyčią, kaip kad buvo pirmaisiais amžiais po Kristaus, net 300 metų, iki pat Milano edikto, kuomet krikščionybė buvo paskelbta oficialia Romos imperijos religija ir galiausiai išlindo iš to katakombų pogrindžio.

Štai kodėl visuomenėje ir vyksta tokios kovos tarp tų, kurie savo gyvenimo pagrindu renkasi kitokius mokymus. Tai nieko nuostabaus. Istoriskai žiūrint, tai nėra nei gerai, nei blogai. Nevertintina. Tiesiog esmė ta, kad žmonės, kurie linkę meliau sekti įvairiomis iš pasaulio ateinančiomis, žmogaus protu sugalvotomis filosofijomis ar ideologijomis bei akiai tikėti naujais mokslais, nėra sutikę Gyvojo Dievo Jėzaus Kristaus savo gyvenime. Nėra Jo sutikę kaip savo gyvenimo pagrindo, pradžios, esmės ir pabaigos. Ir prasmės. Ir jie nėra dėl to kalti ar blogi savaime. Tai, ar tikiu, ar ne, prieštarauju ar ne Dievo valiai, yra Dievo laisvai iš meilės mums skirta dovana. Laisvės dovana. Laisvo pasirinkimo už ar prieš Dievą dovana. Bet ji taip pat yra ir mus įpareigojanti dovana. Įpareigojanti rinktis Kūrėją, kelią pas Jį, o ne į priešingą pusę. Vieni žmonės turi tikėjimą ir klusnumą Dievo Žodžiui ir Bažnyčios moky-

mui, kiti galbūt ne. Vieni turi jį kaip garstyčios grūdėlį, kiti tokį, kuris, bibliškai išsireiškiant, „kalnus kilnoja“. Bet ir tai nėra vertintina. Tiesiog reikia suprasti, kad kol egzistuos žmonija, tol bus priešprieša tarp Dievo, Jo Žodžio, ir kokios nors filosofijos ar ideologijos mokymo. Ir žmonės, kurie turės atitinkamai skirtingus įsitikinimus, bus nuolat susiskaldę, nuolat dėl to vyks amžina kova. Kaip teigiama Šv. Rašte, kova tarp gėrio ir blogio, Dievo ir Dievo priešo stovyklų ar erdvės. Ši kova ir vyks iki Laikų Pabaigos, kuomet mirtis ir blogis bus Dievo galutinai sunaikinti.

Todėl, prieš imant svarstyti konkrečius prigimtines moralines tvarkos, vaikų auklėjimo bei ugdymo klausimus, yra būtina atsižvelgti į aukščiau apsakytus dalykus. Antraip grabaliosimės lyg akli tamsoje ar vesime kaip aklas aklą į duobę tose diskusijose ir aiškinimuose.

Jei konkretizuojant, tai galbūt ir galima mokyti paauglius, kaip apsaugoti nuo nėštumo, bet tai, mano giliu įsitikinimu, bus dviračio išradinėjimas iš naujo. Nes dabartinė jaunoji karta, kuri nuolat gyvena informacinėje erdvėje, virtualiame pasaulyje dažnai iki tokio laipsnio, kad jau daugumai jų reikia skubios pagalbos nuo šios naujos rūšies baisyos priklausomybės, yra netgi pernelyg gerai žinanti ar nujaučianti tokius dalykus kaip nėštumas, saugūs-nesaugūs santykiai ir t. t. Ir ne kontrargumentas šiai minčiai būtų žinomi šių laikų dideli neplanuoti nėštumų ir abortų skaičiai, kuriuos, galimai, ši programa padėtų reguliuoti.

Štai neseniai teko skaityti sociologų ir istorikų mokslinę studiją apie tai, kad XIX amžiaus Lietuvos kaimuose buvo net trečdalis ne santuokoje gimusių vaikų! Iš pradžių net negalėjau patikėti, kai apie tai perskaičiau... Nes buvau įsitikinęs, kad A. Vienuolio „Paskenduolės“ istorija ir panašios į ją senajame Lietuvos kaime buvo labai reta išimtis. Pasirodo, smarkiai klydau. O ką jau kalbėti apie šiuolaikinę „apsišvietusią jaunąją kartą“ ir jos išprusimą šioje srityje? Reikėtų prisiminti, kad Bažnyčia, kuri ruošia sužadėtinius santuokai, šiuos lytinio

švietimo klausimus labai aiškiai išdėsto Bažnyčios aprobuotoje lytinio ugdymo programoje. Poros, kurios nusprendžia susituokti Bažnyčioje, gali susipažinti su Bažnyčios mokymu apie sutuoktinių tarpusavio santykių problemas, natūralų šeimos planavimą, naujagimių priežiūrą ir pan. priešsantuokinių sužadėtinių kursų metu, kuriuose privalo sudalyvauti prieš santuoką.

Ne paskutinis žodis, bet, ko gero, pirmutinis, tenka patiems tėvams šeimose, pradedant aiškinti vaikams lytiškumo klausimus. Vėlgi, ne argumentas būtų teiginys, kad dabartinė tėvų karta savo laiku nebuvo ugdoma lytiškai ir yra atsilikusi. Tai prilygtų teiginiui, kad visa žmonija, gyvavusi iki maždaug XX amžiaus antros pusės, buvo nieko verta, neišsilavinusi, atsilikusi ir beveik „pusžmogiu“ termino žmonijos istorijoje teverta. Vertėtų prisiminti, iš ko gavome savo gyvybę, elementarų auklėjimą, pasaulėžiūrą, vertybinį suvokimą bei tikėjimą ir tai, kas esame dabar? Ir turėtume būti be galo dėkingi šiai kartai, kuri mus mokė to, ką prigimtyje laikė gerais dalykais ir stengėsi apsaugoti nuo to, ką savaime laikė blogiu. Ne tik dėkingi, bet ir to tęsėjai, perdavėjai naujoms kartoms. Taip, bėgant laikui vertybės tikrai keičiasi, bet tik ne prigimtines, t. y. mūsų prigimtyje, genuose, sieloje įrašytos vertybės. Dabartiniai „naujojo amžiaus“ žmonės yra niekuo ne geresni, ne protingesni, ne kitokie, negu gyvenę, sakykim, kad ir prieš 100 metų. Ir niekuo nėra geresnis ar vertingesnis jų požiūris į visus probleminius gyvenimo ir lytiškumo klausimus. Greičiau atvirksčiai.

Kita vertus, visokie bandymai pateisinti (kad ir netiesiogiai, kokioje nors šiuolaikinio lytinio ugdymo programoje) nesusituokusių gyvenimą kartu, įvairius lytinio gyvenimo ne santuokoje ir tarp tų pačių asmenų aspektus, yra moraliai prasilenkiantis su Dievo mokymu apie žmogaus prigimtį, Kūrėjo nustatytą prigimtinę žmonių tarpusavio santykių tvarką, todėl yra moraliai blogi. Nes tai yra nuodėmė prieš šeštąjį Dievo Įsaky-

mą. Žinoma, dauguma į tai nekreipia dėmesio, gyvena, taip, kaip jie išmano. Nes Dievas ir tikėjimas, kaip jau yra minėta, nėra jų gyvenimo centre. Tačiau Bažnyčia yra, kaip išsireiškė popiežius Pranciškus, ligoninė, pilna įvairių ligonių. Ji rūpinasi ir netvarkingą moralinį gyvenimą gyvenančiais asmenimis, nes ir jiems yra skirtas Jėzaus Kristaus atneštas išgelbėjimas. Nes ir jie yra mylimi Dievo Vaikai. Todėl yra įvairios sielovados sritys bei pagalba taip gyvenantiems žmonėms.

Taip pat ir homoseksualios orientacijos žmonėms. Štai jau keleri metai, kaip Vilniaus Bernardinų parapijoje renkasi šios orientacijos asmenų sielovados grupelė, vadovaujama dvasininko. Jėzaus Kristaus, Dievo Sūnaus įsteigtos Bažnyčios pagrindinė funkcija yra kiekvieno žmogaus pasaulyje sielos išgelbėjimas. Kova dėl sielų. Kad jos amžinybėje sugrįžtų į Dangiškojo Tėvo, Dievo Kūrėjo glėbį ir per amžius gėrėtusi Jo palaimintojo Veido regėjimu. Todėl Bažnyčia nesmerkia ir priima visus nusidėjėlius, net ir labiausiai nutolusius nuo Dievo ar užkietėjusius. Bet ji nepateisina ir kovoja su nuodėme. Užtai, visokie bandymai remtis naujais mokymais, netgi galimai prieštaraujančiais Kūrėjo sukurtai prigimtinėi tvarkai, yra nepateisinami.

Todėl aš, kaip kunigas, turiu teisę ir privalau pasisakyti prieš tokius mokymus. Jų nereikia. Nes ne visa, kas nauja, yra gera. Dažniausiai tai, ką ilgus amžius žmonija puoselėjo ir perdavė iš kartos į kartą, yra laiko patikrinta, išbandyta, ir yra daugiau ar mažiau patikima. Ypač tie dalykai, apie kuriuos pasakyta ir paaiškinta Šv. Rašte ir Bažnyčios Katekizme.

Nemanau, kad naujoji lytiškumo ugdymo programa remiasi šiais, aukščiau apsvarstytais, kriterijais, todėl nevertėtų skubėti ją priimti nesvarstant ir neduodant plačiąjai visuomenei laiko bei galimybių įvertinti jos reikalingumą. Neverta skubėti pateikti ją privalomų pamokų pavidalu mokyklose. Kita vertus, esu skaitęs kai kurių specialistų įvertinimus, kad toje programoje yra ir daug gerų bei skatinamųjų iniciatyvų.

Nuo lietaus patogų slėptis kalėjime

Vidmantas ŠMIGELSKAS
vidmantas.s@anyksta.lt

Paprastai nuvažiavus prie Baltijos, jūra nusprendžia, kad kopas užgulę žmonės turėtų dar kažką nuveikti, ir atsiunčia lietaus arba nors debesų. Bent vieną apniukusią poilsio dieną, ilsintis Liepojoje, galima „užmušti“, vaikstant po kurorto priemiestį Karosta. Čia toks Liepojos Didžiasalis. Tiesa, šalia Didžiasalio nėra jūros, ir tik dėl tos priežasties Nikolajus II Ignalinos rajone nepastatė uosto.

O Karostoje likusios įspūdingos carinių fortų liekanos, 1800 metrų ilgio molas, kalėjimas ir t. t. Iš viso keliolika lankymo vertų objektų.

Niekada tikru kalėjimu nebuves Karostos kalėjimas.

Tapo nusikaltėlių irštva

Šalia Liepojos esančio Karinio uosto projektas patvirtintas 1892 metais. Tuometinis Rusijos imperijos valdovas Aleksandras III po poros metų mirė, projektą įgyvendino jo sūnus Nikolajus II. O karinis uostas gavo dvigubą pavadinimą – Karosta arba Aleksandro III uostas.

19 kvadratinį kilometrų ploto Karostą iš visų pusių supa vanduo. Teritorija galutinai nuo sausumos atskirta dirbtiniu kanalu.

Karostą valdė rusai, latviai, vokiečiai, rusai, latviai... Po sovietų kariuomenės išvedimo 1994-aisiais, saloje įsikūrė Latvijos kariuomenė. Dabar Karosta iš esmės yra demilitarizuota. Yra ten Latvijos karinių dalinių, tačiau jie šeiminkauja

tik savo aptvertose teritorijose.

Carinė infrastruktūra sovietmečiu pakeista ar pritaikyta tam laikmečiui, pristatyta daugiakauščių namų. Iki Rusijos kariuomenės išvedimo Karosta buvo uždaras atskiras miestas. Daugiabučiuose gyveno karininkai, praporščikai ir jų šeimos. Kazarmose, aptvertose teritorijose, dienas leido šauktniai kareiviai. Uždarame mieste, kaip ir normaliam mieste, veikė mokykla, darželiai, parduotuvės. Viskas lyg kaip ir tradiciniame mieste, tik į jį patekti buvo galima su specialiais leidimais.

Nežinau, kaip buvo Karostoje, tačiau paprastai sovietinių uždaru miestų gyventojai gyveno kiek geriau, nei „laisvėje“. Uždaru teritorijų parduotuvėse dažniau būdavo apelsinų, deš-

Buvusioje gaubtvachtoje eksponuojami sovietmečio atributai.

ros ir batų iš artimojo užsienio. Ir saugu juose būdavo. Įvežtinių vagių ir maniakų tokiuose miestuose nebuvo, toks „gėris“ nebent vietoje galėjo išaugti.

Dabar viskas apsvirtė atvirkščiai. Iš 30 tūkst. Karostos gyventojų saloje, skirtingų šaltinių duomenimis, liko 4–8 tūkst. Teritorija oficialiai prijungta prie Liepojos miesto, joje daug bedarbių, žulikų ir narkomanų.

Butai natūraliai atsilaisvino – išvedus Rusijos kariuomenę, karininkai išsivežė ir šeimas. Į Rusiją grįžo ir dalis valdiškuose butuose gyvenusių karininkų-pensininkų.

Statė ligonę, gavosi areštinė

Karostos kalėjimas – tinkama vieta pasislėpti nuo lietaus (ir apskritai nuo lietaus geriausia slėptis kalėjimuose). Tiesa, kalėjimu vadinamas istorinis statinys niekad kalėjimu nebuvo.

Kuriant uosto infrastruktūr-

Muziejuje veikia „vaentorgas“ – stilizuota parduotuvė. Sovietiniuose „vaentorguose“ būdavo parduodami kareiviams ir karininkams skirti reikmenys.

lą, pastatytas projektuotas ir statytas ligoninėi. Į jį net buvo atvežtas pirmasis Rusijos imperijoje rentgeno aparatas. Bet ir ligoninė statinys netapo.

1905 metais kareiviai, gavę makaronų „po flotsky“ su sugedusia mėsa, buvo tiek nepatenkinti, kad sukėlė maištą. Kalėjimo-nekalėjimo gidė aiškino, kad maištavo 2000 ginkluotų kareivių ir dvi paras truko jų „bachanalijos“. Žinia, caro armijoje buvo kam numalšinti 2000 kareivių. Ir 10 000 būtų numalšinta. Problema kilo ne tiek dėl paties maišto, kiek dėl jo rezultatų realizavimo – garnizone nebuvo patalpos, į kurias būtų galima suvaryti bent 200 nubaustų kareivių. Todėl buvo nuspręsta nubaustuosius įkaldinti dar nepradėjusioje veikti ligoninėje.

Nuo to laiko pastatas tapo gaubtvachta – trumpalaikio kareivių sulaikymo vieta, areštine. Pagal šią paskirtį pastatas naudotas net ir po 1994-ųjų, kai teritoriją iš Rusijos kariuomenės perėmė Latvijos kariuomenė.

Gidė sakė, kad gaubtvachta nebuvo rakinama ir nebuvo saugoma, bet niekas iš jos nebėgo. Nes nebuvo, kur bėgti...

Išėjęs iš gaubtvachtos, pateksi į uždarą miestą, kuriame vargu ar išvengsi patulio dėmesio. Jei neklystu, į iš gaubtvachtą sodinamų kareivių buvo paimami diržai (gal ir pilotės), tad sulaikytasis, pasirodęs gatvėje, iš kitų kareivių jau pirmiausia išsiskirtų dėl ne iki galo sukomplektuotos uniformos.

Šiaip tas kalėjimas-nekalėjimas man, tarnavusiam sovietinėje kariuomenėje, švelniai tariant, nėra sukrečiantis. Bilietas į jį šiek tiek dvelkia „locho“ mokesčiu. Tarkim, yra muziejinės ekspozicijos, iš kurių vienoje atkreipiau dėmesį, kad kareivio uniforma neteisingai sukomplektuota. Gidė paaiškino, kad surinkta, ką pavyko išsaugoti, nesiekiant tikslumo, o tik maždaug iliustruojant, kaip kas atrodė.

Beje, iš savo tarnybos kariuomenėje prisimenu, kad gaubtvachta, kareivių vadinama „guba“, buvo kažkoks mistinis dalykas. Kas netingėjo, tas kareiviams grasino, kad dabar tai jau bus, kad dabar tai jau tikrai pasodins į „gubą“, tačiau nepažinojau nei vieno kareivio, kuris ten būtų pabuvojęs.

(Nukelta į 9 psl.)

Į Baltijos jūrą „įbridęs“ Karostos fortas Nr. 1.

Nuo lietaus patogų slėptis kalėjime

Karostos gynybinė linija baigta statyti XX pradžioje. Tikėtasi, kad fortai apsaugos karinį jūrų uostą.

Gražinos ŠMIGELSKIENĖS ir Jono JUNEVIČIAUS nuotr.

(Atkelta iš 8 psl.)

Kaliningrade kalbėdavo, kad karininkas, norintis kareivį pasodinti į kažkur, kitame garnizone esančią „gubą“, turėtų labai pasistengti, kažkam vežti kyšį ar bent butelį. Neva į tas vietas buvę solidūs „konkursai“.

Į salą – pasukamu tiltu

Tame pačiame kalėjime gali gauti kitų lankytinų Karostos objektų žemėlapi. Telefono navigacija puikiai atlieka gido rolę. Karostoje, kaip ir pačioje Liepojoje, yra daugybė lietuvių. Mūsiškių ten turbūt daugiau nei latvių. Gal tik rusų kalba dažniau girdima.

Karostoje veikia stačiatikių Šv. Nikolajaus jūros katedra. Katedra pastatyta 1903 metais. Sovietai jos nenugriovė, bet paskirtį buvo pakeitę – ten iki Rusijos armijos išvedimo veikė jūreivių klubas, t. y. vietinis „kultūrnamiš“.

Prie katedros „paparacinau“ seną šventiką, kartu einantį su jaunesniu vyru. Po „fotosesijos“ priėjęs jaunesnysis paprašė persiųsti nuotraukas. „Tėvas (vardo neprisimenu – aut. past.) kategoriškai atsisako fotografuotis, o mums reikia jo nuotraukas“, – dėstė vyriškis, paaiškinęs, kad ir jis yra katedros darbuotojas. Tad jeigu albume apie Šv. Nikolajaus jūros katedrą rasite popo nuotrauką, kurios autoriumi nurodytas V. Šmigelskas, žinokite, tai teisybė.

O geriausiai fotografuojasi Karostos fortai. Ypač baterija nr. 1, kuri atrodo kaip dviaukštis betoninis namas, nuslinkęs į jūrą. Šią bateriją, tuoj po jos įrengimo, 1903 metais aplankė caras Nikolajus II, kuris priėmė karininkų raportus, pasidžiaugė, kad dabar imperija jau tikrai bus nenugalima. Deja, esminis Nikolajaus II priešas atėjo ne nuo Liepojos. Baterija Nr. 1 pa-

gal paskirtį dirbo tik vienintelį kartą, 1919 metais. Informaciniame leidinyje apie Karosta painiai suformuluota, kas su kuo tuo metu kariavo, bet panašu, kad latviai gynėsi nuo bermontininkų.

Į Karostą įvažiuojama pasu-

kamu Kalpako tiltu. Nurodoma, kad tiltas iki šių dienų sugeba pasisukti.

Nurodoma, kad prie šio tilto eskizų galimai sedėjo pats Eifelis. Tiltu projektavimas ir statybos XX amžiaus pradžioje kainavo pusę milijonų rublių,

o darbininkas per 10 valandų tuo laiku uždirbdavo pusantro rublio. Tiltas kelis kartus buvo apgadintas. Jam kliuvo ir per karus, ir nuo taikaus norvegų tankerio. Elektriniai motorai dalį iš 132 metrų ilgio tilto pasukdavo per 4–5 minutes, kad

karo laivai galėtų skubiai praplaukti kanalu. Dabar tiltas pasukamas per 10 minučių.

Karostos kanalas, per kurį nutiestas Kalpako tiltas, yra 3,5 km ilgio, 150–250 m pločio. Jo kasimas baigtas 1901 metais.

Skelbiama prenumerata 2024-iems metams!

ANYKŠTA

Prenumeratorių laukia prizai!

Pagrindinis prenumeratos prizas - benzopjūklas „Husqvarna“

Šio prizo steigėjas - Gintauto Gotovskio firma (Šaltupio g.19, Anykščiai).

Prenumeratorių laukia ir kiti G.Gotovskio firmos prizai: du „Gardena“ sniego kėštuvai, „Gardena“ sekatoriai, kuprinė, kelioninis krepšys, kepuraitės.

Prizus skaitytojams dovanoja seni „Anykštos“ partneriai - Anykščių baseinas „Bangenis“ (dešimt kvietimų į baseiną dviem asmenims) bei parduotuvė „Viskas žvejui“ (Vilniaus g. 20; penki 20 eurų vertės čekiai).

Prizų fondas pildysis!

PRENUMERATA PRIIMAMA:

- „Anykštos“ redakcijoje (Vilniaus g. 29, Anykščiai),
- visuose Lietuvos pašto skyriuose.
- Mobilųjį laiškanešį galima išsikviesti telefonu 8 700 55 400.
- Visuose rajono Perlo terminaluose.
- www.anyksta.lt, prenumerata.lt

AUKŠTAITIŠKAS formatas
ŽURNALAS UTENAI. ANYKŠČIAMS. MOLĖTAMS IR ...

„Anykšta“ pristatant į pašto dėžutę:	1 mėn. Eur	3 mėn. Eur	6 mėn. Eur	12 mėn. Eur
„Anykšta“	12	36	68 (75)*	120 (150)*
„Anykšta“ 1 ir 2 gr. neįgaliesiems ir pensininkams	10	30	55	99
„Anykšta“ penktadieniais	7	21	40	70

*Skliausteliuose pateikiamos prenumeratos kainos įmonėms.

Atsiimant „Anykštos“ redakcijoje (Vilniaus g. 29, Anykščiai) ir „Žiburio“, „Pušyno“, „Janydžių“ ir Gedimino g. 32 parduotuvėse

„Anykšta“	10	30	55	99
„Anykšta“ 1 ir 2 gr. neįgaliesiems ir pensininkams	9	27	48	80
„Anykšta“ penktadieniais	6	18	35	65

Žurnalas „Aukštaitiškas formatas“

	1 num. Eur	2 num. Eur	3 num. Eur	4 num. Eur
„Aukštaitiškas formatas“	3,00	6,00	9,00	12,00

Užsisakę visos savaitės „Anykštą“ 6 ir daugiau mėnesių laikotarpiui, žurnalą „Aukštaitiškas formatas“ gausite nemokamai

Skaitytojai, atsiimantys laikraštį redakcijoje bei „Žiburio“, „Pušyno“ ir Gedimino 32 parduotuvėse, „Anykštą“ gali užsiprenumeruoti redakcijoje.

Siūlome laikraštį užsisakyti „Anykštos“ redakcijoje arba Perlo terminale, nes už prenumeratos priėmimą Lietuvos paštas taiko 12 procentų antkainį.

Mums 75-eri, ir mes nevēluojame!

antradienis 2023 11 07

LRT
06:00 Lietuvos Respublikos himnas
06:02 Labas rytas, Lietuva
09:00 Leipcigo kriminalinė policija
09:50 Komisaras Reksas
10:40 Sūlsidas
11:30 Seselė Beti
12:15 Euromaxx
12:30 Kas ir kodėl?
13:00 Tai kur toliau?
14:00 Žinios. Orai
14:20 Laba diena, Lietuva
16:15 Hartlando užuovėja
17:00 Pažadas
18:00 Kas ir kodėl?
18:30 Svarbi valanda
19:30 (Ne)emigrantai
20:30 Panorama
21:00 Dienos tema
21:30 Broliai ir sesės. Realybės dokumentika
22:30 Dviračio žinios
23:00 Nepalūžusi. N-14
23:45 Komisaras Reksas
00:30 Toliau nuo miesto
01:00 LRT radijo žinios
01:05 (Ne)emigrantai

BTV
06:00 Linksmųjų Neklaužadų Kinas. Ogis ir tarakonai
06:30 Tomo ir Džerio šou
07:00 Turtuolė varguolė
08:00 Volkeris, Teksaso reindžeris
10:00 Magaiveris
11:00 Nuo... Iki...
12:00 Vidurdienio žinios
13:20 Turtuolė varguolė
14:30 Kartu saldu
15:30 Ir atleisk mūsų kaltes
16:30 Labas vakaras, Lietuva
18:30 Žinios

19:30 KK2
20:00 Bus visko
21:00 Rimti reikalai
21:30 Žinios
22:30 Aiplėšimas Beikerio gatvėje. N-14. Veiksmo trileris
00:45 Magaiveris
01:45 Karštakošė gražuolė. N-14. Trileris

3
06:00 Bakuganas. Geogano iškilimas
06:35 Didvyrių draugužiai
07:10 Kruščiai. Šeimos medis
07:45 Ar prisimeni mane?
08:55 Meilės sūkurėje
10:00 Likimo svarstyklės
11:00 Gydytoja Vera
12:00 Sužeista širdis
14:00 Tėvo palikimas
15:00 Simpsonai
16:00 TV3 žinios
16:30 TV pagalba
18:30 TV3 žinios
19:30 Prieš srovę
20:30 Moterys meluoja geriau
21:00 Emigrantai. Čiken faktorius. N-14
21:30 TV3 vakaro žinios
22:30 Londono bulvaras. Drama. N-14
00:45 Bošas. N-14
01:50 Franklinas ir Bešas

BTV
06:00 Akloji zona
07:00 Mano virtuvė geriausia
08:20 Vandens policija
09:25 Teisingumo agentai
10:35 CSI. Majamis
11:35 Mentalistas
12:30 Akloji zona
13:30 Mano virtuvė geriausia

14:50 Vandens policija
15:55 Teisingumo agentai
17:00 Info diena
17:30 Mentalistas
18:30 CSI. Majamis
19:30 Greitojo reagavimo būrys
20:30 Pričiupom!
21:00 Moteris-Katė. Veiksmo f.
23:10 Supermenas. Sugrįžimas. Veiksmo f.
02:15 Greitojo reagavimo būrys

1
06:00 Moteris
07:00 Šeimyninės melodramos
08:00 Uždraustas vaisius
09:00 Raudonas kambarys
10:00 Stebuklas
11:00 Be namų negerai
12:00 Doktoras Hausas
13:00 Įstatymas ir tvarka. Specialiųjų tyrimų skyrius
14:00 Visa menanti
15:00 Anupama
15:30 Būk su manim
16:00 Keičiu žmoną
17:00 Šeimyninės melodramos
18:00 Visa menanti
19:00 Doktoras Hausas
20:00 Įstatymas ir tvarka. Specialiųjų tyrimų skyrius
21:00 Aleksas Hugo. Ta, kuri atleidžia. N-14. Detektyvas
23:05 Atogrąžų detektyvai. N-14
01:25 Heldtas. Flirtas su teisingumu. Detektyvinis serialas

LRT **PLIUS.**

06:00 Lietuvos Respublikos himnas
06:05 Daiktų istorijos
07:00 Kas ir kodėl?
07:30 Istorijos detektyvai
08:30 7 Kauno dienos
09:00 Labas rytas, Lietuva
11:30 Pahonia. Vytis
12:00 Legendos
13:00 Atspindžiai
13:30 Dėmesio! leškome meno
14:00 Perspektiva
14:30 Dizainas. Dok. serialas
15:30 Tarnauti ir ginti
16:30 Laba diena, Lietuva
18:30 Pakvaišę dėl ratų
18:55 Krepšinis. Europos taurė. Panevėžio 7bet-Lietkabelis – Bresio Burgo JL. Tiesioginė transliacija iš Panevėžio
21:00 Mūšio laukas
21:30 Francas Kafka. Procesas. Vaidybinis f.
22:40 Tai kur toliau?
23:35 Mes ukrainiečiai
24:00 DW naujienos rusų kalba
00:15 Dabar pasaulyje
00:40 Nacionalinė ekspedicija. Lietuva Europoje

6
05:40 Sviesto lygintojai
07:30 Kobra 11
08:30 Sandėlių karai
09:00 E–gasas dugnas
09:30 Moderni šeima
10:00 Juokingiausi Amerikos namų vaizdeliai
11:00 Rezidentai
12:00 Tautos tarnas
12:30 Lombardų žvaigždės
13:00 Jokių kliūčių!
14:00 Kobra 11

15:00 CSI. Niujorkas
16:00 Sviesto lygintojai
18:00 Simpsonai
19:00 Rezidentai
20:00 Juokingiausi Amerikos namų vaizdeliai
21:00 Išrinktųjų medžioklė. Mokslinė fantastika. N-14
23:20 Elementaru
00:20 Prazūtingasis Londonas. Drama. N-14
01:25 Skorpionas

LITVIA **rytas tv**

05.30 Nauja diena
06.30 Aiškiaregė
07.30 Pusvalandis su Valatka
08.00 Jos vardas Kozaim
09.00 Vieno nusikaltimo istorija
10.00 Netikėtas teisingumas
11.00 Čigonaitė Lialia. Sugrįžimas
12.00 Sveikatos kodas
13.00 Nauja diena
14.00 Pėdsakas
15.00 Aiškiaregė
16.00 Reporteris
16.25 Pažintinė žuvininkystės programa.
16.28 Orai
16.30 Lietuva tiesiogiai
17.00 Paranormalūs atvejai
18.00 Reporteris
18.30 Gyvenimas versle
19.00 Vieno nusikaltimo istorija
20.00 Reporteris
20.50 Aiškiaregė
21.25 Čigonaitė Lialia. Sugrįžimas
22.30 Reporteris
23.00 Lietuva tiesiogiai
23.30 Paranormalūs atvejai. Dok f.
00.30 Pėdsakas

01.30 Aiškiaregė
Delfi TV
06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS "UKRAINA 24"
07:00 Alfo didysis šou
08:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
09:00 Iš esmės (k)
10:00 Į pasaulio kraštą
10:30 Į pasaulio kraštą
11:00 Alfo didysis šou
11:55 Kenoloto
12:00 Kasdienybės herojai
13:00 Orijaus kelionių archyvai
14:00 Skanios kelionės
14:30 Ūkininko Petro dieno-raštis
15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
16:00 Į pasaulio kraštą
17:00 Orijaus kelionių archyvai
17:55 Kenoloto
18:00 Iš esmės
19:00 Ūkininko Petro dieno-raštis
19:30 Skanios kelionės
20:00 Mamų virtuvė
20:30 Lengvai ir skaniai
21:00 Kriminalinė Lietuvos zona su D. Dargiu
22:00 Burėmis į arktį
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:35 Skanios kelionės
23:05 Iš esmės (k)
00:10 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
01:10 Delfi RU. Naujienos rusų kalba
01:40 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS "UKRAINA 24"

trečiadienis 2023 11 08

LRT
06:00 Lietuvos Respublikos himnas
06:02 Labas rytas, Lietuva
09:00 Leipcigo kriminalinė policija
09:50 Komisaras Reksas
10:40 Sūlsidas
11:30 Seselė Beti
12:15 Euromaxx
12:30 Kas ir kodėl?
13:00 Kita pusė
14:00 Žinios. Orai
14:20 Laba diena, Lietuva
16:15 Hartlando užuovėja
17:00 Pažadas
18:00 Kas ir kodėl?
18:30 Svarbi valanda
19:30 1 000 pasaulio stebuklų
20:30 Panorama
21:00 Dienos tema
21:30 Lietuva kalba
22:30 Dviračio žinios
23:00 Incognito
23:40 Komisaras Reksas
00:30 Veranda
01:00 LRT radijo žinios
01:05 1 000 pasaulio stebuklų

BTV
06:00 Linksmųjų Neklaužadų Kinas. Ogis ir tarakonai
06:30 Tomo ir Džerio šou
07:00 Turtuolė varguolė
08:00 Volkeris, Teksaso reindžeris
10:00 Magaiveris
11:00 Bus visko
12:00 Vidurdienio žinios
13:20 Turtuolė varguolė
14:30 Kartu saldu
15:30 Ir atleisk mūsų kaltes
16:30 Labas vakaras, Lietuva
18:30 Žinios
19:30 KK2

20:00 Šeškinės 20
21:00 Rimti reikalai
21:30 Žinios
22:30 Rembo 4. N-14. Veiksmo trileris
00:15 Magaiveris
01:15 Aiplėšimas Beikerio gatvėje. N-14. Veiksmo trileris

3
06:00 Bakuganas. Geogano iškilimas
06:35 Didvyrių draugužiai
07:10 Kruščiai. Šeimos medis
07:45 Ar prisimeni mane?
08:55 Meilės sūkurėje
10:00 Likimo svarstyklės
11:00 Gydytoja Vera
12:00 Sužeista širdis
14:00 Tėvo palikimas
15:00 Simpsonai
16:00 TV3 žinios
16:30 TV pagalba
18:30 TV3 žinios
19:30 Gero vakaro šou
20:30 Moterys meluoja geriau
21:00 Emigrantai. Čiken faktorius. N-14
21:30 TV3 vakaro žinios
22:30 Hitmanas. Agentas 47. N-14
00:25 Bošas. N-14
01:40 Franklinas ir Bešas

BTV
06:00 Akloji zona
07:00 Mano virtuvė geriausia
08:20 Vandens policija
09:25 Teisingumo agentai
10:35 CSI. Majamis
11:35 Mentalistas
12:30 Akloji zona
13:30 Mano virtuvė geriausia
14:50 Vandens policija
15:55 Teisingumo agentai

17:00 Info diena
17:30 Mentalistas
18:30 CSI. Majamis
19:30 Greitojo reagavimo būrys
20:30 Pričiupom!
21:00 Pusrūsis. N-14. Trileris
22:50 Moteris-Katė. Veiksmo f.
01:00 Greitojo reagavimo būrys

1
06:00 Moteris
07:00 Šeimyninės melodramos
08:00 Uždraustas vaisius
09:00 Raudonas kambarys
10:00 Stebuklas
11:00 Be namų negerai
12:00 Doktoras Hausas
13:00 Įstatymas ir tvarka. Specialiųjų tyrimų skyrius
14:00 Visa menanti
15:00 Anupama
15:30 Būk su manim
16:00 Keičiu žmoną
17:00 Šeimyninės melodramos
18:00 Visa menanti
19:00 Doktoras Hausas
20:00 Įstatymas ir tvarka. Specialiųjų tyrimų skyrius
21:00 Aleksas Hugo. Žygis į kalnus. N-14
22:55 Aleksas Hugo. Ta, kuri atleidžia. N-14
01:00 Heldtas. Flirtas su teisingumu. Detektyvinis serialas

LRT **PLIUS.**

06:00 Lietuvos Respublikos himnas
06:05 (Ne)emigrantai
07:00 Kas ir kodėl?

07:30 Lietuvos tūkstantmečio vaikai
08:30 Tikėjimas ir gyvenimas
09:00 Labas rytas, Lietuva
11:30 Mes ukrainiečiai
12:00 Širdyje lietuvis
13:00 Mokslo sriuba
13:30 Euromaxx
14:00 Čia – kinas
14:30 Raidyno magija. Dok. f.
15:30 Tarnauti ir ginti
16:30 Laba diena, Lietuva
18:30 Išpažinimai
19:00 Žvelk giliau. Dok. laidų ciklas
19:30 Konflikto ištakos. Dok. ciklas
20:30 Panorama
21:00 Dienos tema
21:20 Sportas. Orai
21:30 Vizionieriai. Teatras
21:40 Hermanui Perelšteiniui – 100. Koncertuoja Ažuolų klubo vyrų choras. Meno vadovas Povilas Gylis
22:30 Daugiau nei mokytojas. Jaunųjų Lietuvos mokytojų portretai
23:00 Muzikos talentų lyga 2023
24:00 DW naujienos rusų kalba
00:15 Dabar pasaulyje
00:40 Nacionalinė ekspedicija. Lietuva Europoje
01:35 Svarbi valanda

6
05:40 Sviesto lygintojai
07:30 Kobra 11
08:30 Sandėlių karai
09:00 Vienam gale kablys
09:30 Moderni šeima
10:00 Juokingiausi Amerikos namų vaizdeliai
11:00 Rezidentai

12:00 Tautos tarnas
12:30 Lombardų žvaigždės
13:00 Jokių kliūčių!
14:00 Kobra 11
15:00 CSI. Niujorkas
16:00 Sviesto lygintojai
18:00 Simpsonai
19:00 Rezidentai
20:00 Juokingiausi Amerikos namų vaizdeliai
21:00 Apgultis. Trileris. N-14
23:20 Elementaru
00:20 Tyrėja. Kriminalinis. N-14
01:25 Skorpionas

LITVIA **rytas tv**

05.30 Nauja diena
06.30 Aiškiaregė
07.30 Vyrų šešėlyje
08.00 Jos vardas Kozaim
09.00 Vieno nusikaltimo istorija
10.00 Netikėtas teisingumas
11.00 Čigonaitė Lialia. Sugrįžimas
12.00 Pirmi kartai. 60+
12.30 Mano vieta
13.00 Nauja diena
14.00 Pėdsakas
15.00 Aiškiaregė
16.00 Reporteris
16.30 Lietuva tiesiogiai
17.00 Kaip naciai pralaimėjo karą. Dok. laidų ciklas
18.00 Reporteris
18.30 Lietuvos mokyklos
19.00 Vieno nusikaltimo istorija
20.00 Reporteris
20.50 Aiškiaregė
21.25 Čigonaitė Lialia. Sugrįžimas
22.30 Reporteris
23.00 Lietuva tiesiogiai
23.30 Kaip naciai pralaimėjo

karą. Dok. laidų ciklas
00.30 Pėdsakas
01.30 Aiškiaregė

Delfi TV
06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS "UKRAINA 24"
07:00 Duok leteną
07:30 Misija ūkis
08:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
09:00 Iš esmės (k)
10:00 Į pasaulio kraštą
10:30 Į pasaulio kraštą
11:00 Duok leteną
11:30 Misija ūkis
11:55 Kenoloto
12:00 Kriminalinė Lietuvos zona su D. Dargiu
13:00 Orijaus kelionių archyvai
14:00 Skanios kelionės
14:30 Burėmis į arktį
15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
16:00 Į pasaulio kraštą
17:00 Kasdienybės herojai
17:55 Kenoloto
18:00 Iš esmės
19:00 Burėmis į arktį
19:30 Skanios kelionės
19:55 Eurojackpot
20:00 Delfi interviu
20:30 Ar galiu užėti?
21:00 Orijaus kelionės
22:00 Ūkininko Petro dieno-raštis
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:35 Vikinglotto
22:40 Skanios kelionės
23:10 Iš esmės (k)
00:15 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
01:15 Delfi RU. Naujienos rusų kalba
01:45 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS "UKRAINA 24"
Televizija pasilieka teisę, esant reikalui, keisti programą.

ketvirtadienis 2023 11 09

06:00 Lietuvos Respublikos himnas
06:02 Labas rytas, Lietuva
09:00 Leipcigo kriminalinė policija
09:50 Komisaras Reksas
10:40 Sūlsidas
11:30 Seselė Beti
12:15 Euromaxx
12:30 Kas ir kodėl?
13:00 Kita pusė
14:00 Žinios. Orai
14:20 Laba diena, Lietuva
16:15 Hartlando užuovėja
17:00 Pažadas
18:00 Kas ir kodėl?
18:30 Svarbi valanda
19:30 Samčių kovos
20:30 Panorama
21:00 Dienos tema
21:30 Gimę tą pačią dieną
22:30 Dviračio žinios
23:00 Incognito
23:40 Komisaras Reksas
00:30 Gyventi kaime gera
01:00 LRT radijo žinios
01:05 Samčių kovos

06:00 Linksmųjų Neklaužadų Kinas. Ogis ir tarakonai
06:30 Tomo ir Džerio šou
07:00 Turtuolė varguolė
08:00 Volkeris, Teksaso reindžeris
10:00 Magaiveris
11:00 Šeškinės 20
12:00 Vidurdienio žinios
13:20 Turtuolė varguolė
14:30 Kartu saldu
15:30 Ir atleisk mūsų kaltes
16:30 Labas vakaras, Lietuva
18:30 Žinios
19:30 KK2

20:00 Bučiuoju. Rūta
21:00 Rimti reikalai
21:30 Žinios
22:30 Tamsioji banga. N-14.
Nuotykių f.
00:45 Magaiveris
01:45 Rembo 4. N-14.
Veiksmo trileris

06:00 Bakuganas. Geogano iškilimas
06:35 Didvyrių draugužiai
07:20 Krudžiai. Šeimos medis
07:45 Ar prisimeni mane?
08:55 Meilės kūryje
10:00 Likimo svarstyklės
11:00 Gydytoja Vera
12:00 Sužeista širdis
14:00 Tėvo palikimas
15:00 Simpsonai
16:00 TV3 žinios
16:30 TV pagalba
18:30 TV3 žinios
19:30 Farai
20:30 Moterys meluoja geriau
21:00 Emigrantai. Čiken faktorius. N-14
21:30 TV3 vakaro žinios
22:30 Atsakomasis smūgis. Trileris. N-14
00:30 Bošas

06:00 Akloji zona
07:00 Mano virtuvė geriausia
08:20 Vandens policija
09:25 Teisingumo agentai
10:35 CSI. Majamis
11:35 Mentalistas
12:30 Akloji zona
13:30 Mano virtuvė geriausia
14:50 Vandens policija
15:55 Teisingumo agentai
17:00 Info diena

17:30 Mentalistas
18:30 CSI. Majamis
19:30 Greitojo reagavimo būrys
20:30 Pričiupom!
21:00 Porininkai. N-14.
Veiksmo trileris
22:55 Pusrūsis. N-14. Trileris
00:45 Pragaros virtuvė

06:00 Moteris
07:00 Šeimyninės melodramos
08:00 Uždraustas vaisius
09:00 Raudonas kambarys
10:00 Stebuklas
11:00 Be namų negerai
12:00 Doktoras Hausas
13:00 Įstatymas ir tvarka. Specialiųjų tyrimų skyrius
14:00 Visa menanti
15:00 Anupama
15:30 Būk su manim
16:00 Keičiu žmoną
17:00 Šeimyninės melodramos
18:00 Visa menanti
19:00 Doktoras Hausas
20:00 Įstatymas ir tvarka. Specialiųjų tyrimų skyrius
21:00 Nusikaltimo vieta – Kelnas. Bombų verslas. N-14
22:55 Aleksas Hugo. Žygis į kalnus. N-14
00:50 Heldtas. Flirtas su teisingumu. Detektyvinis serialas

PLIUS.
06:00 Lietuvos Respublikos himnas
06:05 1 000 pasaulio stebuklų
07:00 Kas ir kodėl?

07:30 Broliai ir sesės
08:30 Menora
09:00 Labas rytas, Lietuva
11:30 Mūsų rusų gatvė
12:00 Gyventi kaime gera
12:30 Toliau nuo miesto
13:00 Pradėk nuo savęs
13:30 Gyvenk kaip galima švariau
14:00 Aš gyvenu iliuzijų pasaulyje
14:30 Konflikto ištakos. Dok. ciklas
15:30 Tarnauti ir ginti
16:30 Laba diena, Lietuva
18:30 Knygų žiurkės
19:00 Eurolyga per LRT. Krepšinio apžvalga
19:15 Eurolygos krepšinio turnyras. Stambulo Anadolu Efes – Kauno Žalgiris. Tiesioginė transliacija iš Stambulo
21:30 3 minutės iki kino
21:33 Korsažas. Istorinė drama. N-14
23:30 Žvelk giliau
24:00 DW naujienos rusų kalba
00:15 Dabar pasaulyje
00:40 Nacionalinė ekspedicija
01:35 Svarbi valanda

05:40 Svieta lygintojai
07:30 Kobra 11
08:30 Sandėlių karai
09:00 Praeities žvalgas
09:30 Moderni šeima
10:00 Juokingiausi Amerikos namų vaizdeliai
11:00 Rezidentai
12:00 Tautos tarnas
12:30 Lombardų žvaigždės
13:00 Jokių kliūčių!

14:00 Kobra 11
15:00 CSI. Niujorkas
16:00 Svieta lygintojai
18:00 Simpsonai
19:00 Rezidentai
19:30 TIESIOGIAI Europos moterų krepšinio čempionato atrankos rungtynės. Lietuva – Azerbaidžanas
21:30 Narkotikų karas. Veiksmo f. N-14
00:00 Tyrėja. N-14
01:00 Skorpionas

05.30 Nauja diena
06.30 Aiškiaregė
07.30 Krepšinio pasaulyje
08.00 Jos vardas Kozaim
09.00 Vieno nusikaltimo istorija
10.00 Netikėtas teisingumas
11.00 Čigonaitė Lialia. Sugrįžimas
12.00 Vanto lapas
12.30 Švarūs miestai
13.00 Nauja diena
14.00 Pėdsakas
15.00 Aiškiaregė
16.00 Reporteris
16.30 Lietuva tiesiogiai
17.00 Kaip naciai pralaimėjo karą. Dok. laidų ciklas
18.00 Reporteris
18.30 Būsto anatomija
19.00 Vieno nusikaltimo istorija
20.00 Reporteris
20.50 Aiškiaregė
21.25 Čigonaitė Lialia. Sugrįžimas
22.30 Reporteris
23.00 Lietuva tiesiogiai
23.30 Kaip naciai pralaimėjo karą. Dok. laidų ciklas
00.30 Pėdsakas

01.30 Aiškiaregė

Delfi TV

06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS "UKRAINA 24"
07:00 Alfo vila
08:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
09:00 Iš esmės (k)
10:00 Į pasaulio kraštą
10:30 Į pasaulio kraštą
11:00 Alfo vila
11:55 Kenoloto
12:00 Orijaus kelionės
13:00 Kasdienybės herojai
14:00 Skanios kelionės
14:30 Ūkininko Petro dieno-raštis
15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
16:00 Į pasaulio kraštą
17:00 Iš esmės
17:55 Kenoloto
18:00 NKL varžybos. Kauno „Žalgiris-2“ — Vilkiškių „Perlas“
20:00 Sporto baras
21:00 Ką žmonės dirba visą dieną?
21:30 Kas meluoja? Vytautas Radzevičius bando atpažinti mėsininką (-ę)
22:00 Burėmis į arktį
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:35 Skanios kelionės
23:05 Iš esmės (k)
00:10 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
01:10 Delfi RU. Naujienos rusų kalba
01:40 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS "UKRAINA 24"

penktadienis 2023 11 10

06:00 Lietuvos Respublikos himnas
06:02 Labas rytas, Lietuva
09:00 Leipcigo kriminalinė policija
09:50 Komisaras Reksas
10:40 Sūlsidas
11:30 Seselė Beti
12:15 Euromaxx
12:30 Kas ir kodėl?
13:00 Kita pusė
14:00 Žinios. Orai
14:20 Laba diena, Lietuva
16:15 Hartlando užuovėja
17:00 Pažadas
18:00 Kas ir kodėl?
18:30 Svarbi valanda
19:30 Šilti susitikimai
20:30 Panorama
21:00 Dienos tema
21:30 Auksinis protas
22:45 Videokaukas
23:00 Erdvėlaivio kariai. Mokslinė fantastika. S
01:05 Adomas. Drama. N-14

06:00 Linksmųjų Neklaužadų Kinas. Ogis ir tarakonai
06:10 Ogis ir tarakonai
06:30 Tomo ir Džerio šou
07:00 Turtuolė varguolė
08:00 Volkeris, Teksaso reindžeris
10:00 Magaiveris
11:00 Bučiuoju. Rūta
12:00 Vidurdienio žinios
13:20 Turtuolė varguolė
14:30 Kartu saldu
15:30 Ir atleisk mūsų kaltes
16:30 Labas vakaras,

Lietuva
18:30 Žinios
19:30 KK2 penktadienis
21:00 Trokštantis mano mirties. N-14. Veiksmo trileris
23:05 Amerikietis. N-14. Veiksmo f.
01:15 Rokis 2. Veiksmo f.

06:00 Bakuganas. Geogano iškilimas
06:35 Didvyrių draugužiai
07:10 Krudžiai. Šeimos medis
07:45 Ar prisimeni mane?
08:55 Meilės kūryje
10:00 Likimo svarstyklės
11:00 Gydytoja Vera
12:00 Sužeista širdis
14:00 Tėvo palikimas
15:00 Simpsonai
16:00 TV3 žinios
16:30 TV pagalba
18:30 TV3 žinios
19:30 F. Krudžiai 2. Naujasis amžius
21:20 Greiti ir įsiutę 4. N-14
23:35 Vendeta. S
01:25 Atsakomasis smūgis. Trileris. N-14

06:00 Akloji zona
07:00 Mano virtuvė geriausia
08:20 Vandens policija
09:25 Teisingumo agentai
10:35 CSI. Majamis
11:35 Mentalistas
12:30 Akloji zona
13:30 Mano virtuvė geriausia

14:50 Vandens policija
15:55 Teisingumo agentai
17:00 Info diena
17:30 Mentalistas
18:30 CSI. Majamis
19:30 Amerikietiškos imtynės
21:30 Terminatorius. Genesis. N-14. Veiksmo f.
00:00 Porininkai. N-14. Veiksmo trileris
01:55 Pragaros virtuvė

06:00 Moteris
07:00 Šeimyninės melodramos
08:00 Uždraustas vaisius
09:00 Raudonas kambarys
10:00 Stebuklas
11:00 Be namų negerai
12:00 Doktoras Hausas
13:00 Įstatymas ir tvarka. Specialiųjų tyrimų skyrius
14:00 Visa menanti
15:00 Anupama
15:30 Būk su manim
16:00 Keičiu žmoną
17:00 Šeimyninės melodramos
18:00 Visa menanti
19:00 Nusikalstami protai
20:00 Įstatymas ir tvarka. Specialiųjų tyrimų skyrius
21:00 Purpurinės upės. Paskutinė banga. N-14
23:20 Kasandra. Kolegos. N-14
01:25 Nusikaltimo vieta – Kelnas. Bombų verslas. N-14. Detektyvas

PLIUS.
06:00 Lietuvos Respublikos himnas

06:05 Samčių kovos
07:00 Kas ir kodėl?
07:30 Gimę tą pačią dieną
08:30 Išpažinimai
09:00 Labas rytas, Lietuva
11:30 Pusryčiai pas kaimyną
12:00 Duokim garo!
13:05 Vilnius Jazz 2022
14:35 Žvilgsnis iš paukščio skrydžio
15:30 Tarnauti ir ginti
16:30 Laba diena, Lietuva
18:30 7 Kauno dienos
19:00 Kultūros diena
19:30 Širdyje lietuvis
20:30 Panorama
21:00 Dienos tema
21:30 Tylinti klasė. Istorinė drama
23:30 Knygų žiurkės
24:00 DW naujienos rusų kalba
00:15 Dabar pasaulyje
00:40 Korsažas. Istorinė drama. N-14

05:40 Svieta lygintojai
07:30 Kobra 11
08:30 Sandėlių karai
09:00 Statybų gidas
09:30 Moderni šeima
10:00 Jokių kliūčių!
11:00 Rezidentai
12:00 Tautos tarnas
13:00 Jokių kliūčių!
14:00 Kobra 11
15:00 CSI. Niujorkas
16:00 Svieta lygintojai
18:00 Simpsonai
19:00 Rezidentai
20:00 Farai
21:00 Žinios
22:00 Strečas. Komedija. N-14

00:00 Narkotikų karas. Kriminalinis. N-14

05.30 Nauja diena
06.30 Aiškiaregė
07.30 Kaimo akademija
08.00 Jos vardas Kozaim
09.00 Vieno nusikaltimo istorija
10.00 Netikėtas teisingumas
11.00 Čigonaitė Lialia. Sugrįžimas
12.00 Gyvenimas versle
12.30 Lietuvos mokyklos
13.00 Nauja diena
14.00 Pėdsakas
15.00 Aiškiaregė
16.00 Reporteris
16.30 Pusvalandis su Valatka
17.00 Laisvės TV valanda
18.00 Reporteris
18.30 Ūkininkas Jurgis
19.00 Neatrasta Rusija. Dokumentika
20.00 Reporteris
20.50 Aiškiaregė
21.25 Čigonaitė Lialia. Sugrįžimas
22.30 Reporteris
23.00 Būsto anatomija
23.30 Laisvės TV valanda
00.30 Pėdsakas
01.30 Aiškiaregė

Delfi TV

06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS "UKRAINA 24"
07:00 Legendinis žaidimas „Taip ir Ne“. Vedėjas A. Valinskas
08:00 Delfi diena. Televizija pasilieka teisę, esant reikalui, keisti programą.

LRT
06:00 Lietuvos Respublikos himnas
06:02 Legendos
07:00 Veranda
07:30 Samčių kovos
08:30 Mano pasas meluoja
09:00 Labas rytas, Lietuva
12:00 Miesto ūdras
12:55 Pasaulio slėpiniai iš paukščio skrydžio
13:45 Nusikaltimo menas
15:30 Žinios. Orai
15:45 Sveikinimų koncertas
17:30 Beatos virtuvė
18:30 Žinios. Sportas. Orai
19:00 Pakvaišę dėl ratų
19:30 Stilūs
20:30 Panorama
21:00 Myliu Lietuvą
22:15 Džekas. Komiška drama
00:10 Erdvėlavio kariai. Mokslinė fantastika. S
02:15 Veranda

BTV
06:05 Ogis ir tarakonai
06:35 Deksterio laboratorija
07:05 Moko nuotykių
07:35 Želėstounas
08:05 Monstrų paplūdimys
08:35 Tomo ir Džerio šou
09:05 Beprotingos melodijos
09:35 Tomas ir Džeris Niujorke
10:00 Teris ir užburta Aušros karalystė
11:50 Polis. Filmas šeimai
14:00 Aš – šnipas. Veiksmo komedija
15:55 Mano super buvusioji. Romantinė komedija
17:55 Gyvūnų pasaulis
18:30 Žinios

19:30 Šrekas. Ilgai ir laimimai. Animacinis f.
21:20 Devintieji Nacionaliniai technikos apdovanojimai Tech Top 2023
23:20 Tami. N-14.
Romantinė komedija
01:15 Trokštantys mano mirties. N-14. Veiksmo trileris

3
06:00 Didvyrių draugužiai
07:00 Transformeriai. Žemės kibirkštis
07:30 Kruzdžiai. Šeimos medis
08:00 Simpsonai
09:00 | sveikata!
09:30 Sėkmės istorijos
10:00 Virtuvės istorijos
10:30 Gardu Gardu
11:00 Penkių žvaigždučių būstas
11:30 Kviečiame daktarą
12:00 Kotrynos burtai
12:30 Dramblių kaimenė ir aš
13:40 Princas ir aš
16:00 Širdies šauksmas
18:30 TV3 žinios
19:30 Žaidimas galvOK
22:00 Piktųjų karta. Trileris. N-14
00:30 Gersnio literatūros ir bulvių lupenų pyrago draugija. Melodrama

BTV
06:00 Info komentarai su Arnu Mazėčiu
07:00 Nacionaliniai darbo ypatumai
08:00 Pričiupom!
09:00 Gordonas Ramzis. Nepažintos teritorijos

10:00 Ekspedicijos su Stivu Bakšelu
11:15 Padėtis nevaldoma. Žmonijos katastrofos
12:30 Gordonas Ramzis. Nepažintos teritorijos
13:35 Nacionaliniai darbo ypatumai
14:40 Reali mistika
17:00 Betsafe–LKL čempionatas. Vilniaus Rytas – Klaipėdos Neptūnas. Tiesioginė transliacija
19:30 Lietuvos balsas
22:05 Mirtinas šūvis. N-14. Trileris
00:30 Amerikietiškos imtynės

1
06:20 Pasirinkę Lietuvą
06:55 Sodininkų pasaulis
08:20 Heldtas. Flirtas su teisingumu
10:20 Tėvas Motiejus
11:30 Ūkininkas ieško žmonos
12:30 Dešimčia metų jaunesni
13:30 Gamink pigiau su Džeimiu Oliveriu
14:30 Keičiu žmoną
15:45 Nekaltieji
17:45 Lemties paslaptys
18:45 Mano gyvenimas – vien žmogžudystės
19:45 Kapitonas Kainas
21:00 Kapitonė Marlo. Kelios nelaimingos meilės. N-14
22:55 Mirtis už dolerį. N-14. Trileris
01:05 Purpurinės upės. Paskutinė banga. N-14. Detektyvas

LRT **PLIUS.**

06:00 Lietuvos Respublikos himnas
06:02 Mūšio laukas
06:30 Veranda
07:00 Šilti susitikimai
07:55 Auksinis protas
09:00 Pradėk nuo savęs
09:30 Gyvenk kaip galima švariau
10:00 Kas geresnio, kaimyne?
10:30 Pahonia. Vytis
11:00 Mes ukrainiečiai
11:30 Mūsų rusų gatvė
12:00 Pusryčiai pas kaimyną
12:30 Širdyje lietuvis
13:30 Mokslo sriuba
14:00 Euromaxx
14:30 Atspindžiai
15:00 Dėmesio! Ieškome meno
15:30 Perspektiva
16:00 Knygų žiurkės
16:30 Aš gyvenu iliuzijų pasaulyje
17:00 Dizainas
18:00 Partizano žmona. Dok. f.
18:50 Nepamirštas Vilnius
19:00 Legendos
19:55 Vizionieriai. Teatras
20:00 Čia – kinas
20:30 Panorama
21:00 Kino žvaigždžių alėja. Klystkeliai. Komiška drama. N-14.
23:05 Adomas. Drama. N-14
00:45 Tylinti klasė. Istorinė drama

3
06:15 Lombardų žvaigždės
06:40 Nukalta ugnyje
07:30 Kalnų vyrai
08:30 Pragaro kelias
09:30 Statybų gidas

10:00 Autopilotas
10:30 Gazas dugnas
11:00 Atliekų kultūra
11:30 Laukinis slėnis. Dokumentika
12:35 Sandėlių karai
13:10 Išlikimas
15:00 Skilusios kaukolės iššūkis
16:00 Sandėlių karai
18:00 Lombardų žvaigždės
19:00 Krovinių karai
20:00 Vienas. Nuotykių f.
21:00 Žinios
22:00 Tai reiškia karą. Veiksmo f. N-14
00:00 Titanų kovos
01:05 Apgultis. Trileris. N-14

LITUVOS **rytas tv**

06.00 Jos vardas Kozaim
06.59 Programa
07.00 Jos vardas Kozaim
08.00 Vyrų šešėlyje
08.30 Lietuviškai. Dok. laidų ciklas
09.00 Aiškiaregė
10.00 Vantos lapas
10.30 Švarūs miestai
11.00 Mano vieta
11.30 Būsto anatomija
12.00 Netikėtas teisingumas
14.00 Karpatų reindžeris
16.00 Žinios
16.30 Lietuvos mokyklos
17.00 Pirmi kartai. 60+
17.30 Gyvenimas versle
18.00 Žinios
18.30 Bušido ringas
19.00 Aiškiaregė
20.00 Žinios
20.30 Kaip naciai pralaimėjo karą. Dok. laidų ciklas
22.30 Žinios
23.00 Netikėtas teisingumas
01.00 Karpatų reindžeris
Televizija pasilieka teisę, esant reikalui, keisti programą.

Delfi TV
06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS "UKRAINA 24"
07:00 Kasdienybės herojai
08:00 Sporto baras
09:00 Sveikatos receptas
09:30 Duok leteną
10:00 Alfo didysis šou
11:00 Patulio bazė
11:55 Kenoloto
12:00 Šiandien kimba
13:00 Kada įkurtuvės?
13:30 Kasdienybės herojai
14:30 Aurimo būstas
15:00 Orijaus kelionės
16:00 Burėmis į arktį
16:30 Burėmis į arktį
17:00 Legendinis žaidimas „Taip ir Ne“. Vedėjas A. Valinskas
17:55 Kenoloto
18:00 Savaitės kriminalai su Jauniumi Matoniū
18:30 Pas Editą
19:00 Ką žmonės dirba visą dieną?
19:30 Jūs rimtai?
19:55 Eurojackpot
20:00 Skanios kelionės
21:00 Delfi Plus dokumentika. Vaikžudystė, pakeitusi Lietuvos įstatymą
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:35 Kriminalinė Lietuvos zona su D. Dargiu
23:35 Egzotiniai keliai. Irakas
00:35 Ūkininko Petro dieno-raštis
01:30 Orijaus atostogos Lietuvoje
02:30 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS "UKRAINA 24"

D U S I Ė N L E G V I Š T I S S K A
I O K L Ė O I K A Š R K A D B A T R
A L I Š B Y M I L Ė T O S Y I A U Ž
V K U T D N U J Z O D U I L O S I E
S O A R E G I R E O L U Č N U U B L
Ė T M I Š T S N A P L B R I K T R O
N I S Ė V U V Y R O I S T Y V A H S
T I S R Ū T Ž K S N E G A N O S O A
Ė K Š A K P L U E R Ė L A T Z I R N
S E R A B F E J L A P T O R R I T O
I A L N S A A S S S R A U I A B V M
Ž U O G V I M M A I E U S Ė D L A E
K T I U A T H Y L Ū P O M U K Š I Ž
E O R M F E C R N A M S A V A R R Y
L S O A I V Š A I Š N A A T O K Ė V
V A Z S E A T S E R T I Š E N T S A
I U O Ė T R I O Ė R K A M I S T U V
R T G A I S S L Ė A U J O D U A R P

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Eidami nuo raidės prie raidės, išbraukite duotus žodžius.
Atsakymas – žodis iš likusių neišbrauktų raidžių.

(Atsakymas spausdinamas 15-ame „Anykštos“ puslapyje).

ANTRESOLĖ
BANGOLAUŽIS
BARITONAS
BULDOZERIS
DEŠIMTINĖ
DIENOTVARKĖ
ERŠKĖTIS
FECHTAVIMAS
GAISRAVIETĖ
GALIMYBĖ
HORIZONTALĖ
IŠTRAUKOS
JUNGTUVĖS
KELIONĖ
KIRČIUOTĖ
KRAUJOMAIŠA
LEKTORIUMAS
MAŠINRAŠTIS
NEGATYVAS
NUOLYDIS
OPERATORIUS
PASIŪLYMAS
PRAUSTUVAS
RELJEFAS
SKULPTŪRA
ŠVIRKŠTAS
TROLEIBUSAI
UŽRAKTAS
VAIDUOKLIS
VIRTUOZAS
VYRIŠKUMAS
ŽEMVALDĖ
ŽVYNAROPLIS

GRUPĖ

AMBROZIJA

Muzikinės piršlybos

ANYKŠČIŲ KULTŪROS CENTRE
LAPKRIČIO 26 D. 19:00

VYTAUTAS ŠIŠKAUSKAS

PIRŠLYBOSE GROJA:

SADŪNAI **ŠEDUVOS BERNAI**

STIHL BILJETUS PLATINA KULTŪROS CENTRO KASA IR TICKET Market

Mokslininkės rinko informaciją apie grybautojus ir grybus

(Atkelta iš 1 psl.)

Tyrinėtojų viešnagai besibai-
giant, apie mūsų krašte patirtus
įspūdžius smagiai pasikalbėjau
su dr. Vita. Išskirtinio balso ir
ypatingos aistros senajai kultū-
rai kupina moteris jau keliolika
metų darbuojasi tautosakos sri-
tyje. Tyrinėjo vaikų pedagogi-
ką, patarles ir priežodžius, taip
pat – išskirtinių mitinių būtybių,
kuriomis nuo seno baugindavo
ir drausmindavo vaikus, pa-
saulį. Dr. V. Džekčioritė-Me-
deišenė yra daugelio straips-
nių, taip pat knygų autorė, savo
tyrinėjimais gausiai dalijasi ir
skaitydama paskaitas, lankyda-
masi bendruomenėse.

Mokslininkė linksmai paży-
mėjo, kad grybų pasauliu su-
sidomėjo atsitiktinai. Patiko.
Tuomet bandė susieškoti vis-
ką, kas jau sukaupta tautosakos
rankraštyuose, ir paaiškėjo,
kad grybų pasaulis Lietuvoje
etnografų tyrinėtas labai men-
kai. Nors ir yra šiek tiek ekspe-
dicijų metu surinktos medžia-
gos kraštotyros bei tautosakos

ir istorijos institutų archyvuose.
Todėl ir leidosi į ekspedici-
jas, tikėdamasi surasti, užrašyti
iki tol nefiksuotų įdomybių.

Grybai lietuvių gyvenime –
maistas. Ypač tai pabrėžia ne-
derlinguose smiltynuose, šilų
apsuptyje gyvenantys dzūkai.
Tai tarsi Dievo dovana varg-
šams žmogeliams. Grybautojai
pasitelkdavo maldas, slėpdavo
grybūnus, kad tų vietų nežino-
tų kiti, sergėdavo paslaptį, o
pirmąjį surastą grybą paspau-
dydavo. Žinodavo, kad negali
surinkti visų grybų, o tik tuos,
kurie dėl tavęs yra išdygę.

Pasak Vitos, šias gamtos do-
vanas nuo seno lietuviai vadinė
būdėmis, o grybo vardą pasi-
skolinę iš slavų, Juozo Tumo-
Vaižganto apysakoje „Dėdės
ir dėdienės“, kurios veiksmas
vyksta Aukštaitijoje, vartojamas
grybų pavadinimas krem-
bliai yra iš Žemaitijos.

Per tris ekspedicijos die-
nas pašnekino septyniolika
pateikėjų, jų surado Šimonių
girios tarpumiškiuose – Sedei-
kiuose, Mikieriuose, taip pat

šalia Ramuldavos miškų be-
siglaudžiančiuose Lašiniuose,
Anykščiuose bei Kurkliuose,
kur pašnekino devynias de-
šimtis metų perkopusią, bet vis
dar guvią moterį. Jauniausias
pasakotojas apie grybų pasaulį
buvo į paskutiniuosius penktos
dešimties metus įkopus vyras.
Kalbinę ne tik grybautojus, bet
grybų supirkėjus bei pardavėjus
Anykščių turguje, ir kiekvieno
sutikto žmogaus užuominos
apie grybus pro šių klausinėtojų
ausis nepraslydo. Naudos buvo
ir susitikus su apylinkių miš-
kų žinovu, ilgamečiu Mikierių
girininku Laimiu Trumpicku.
Nemažai numatytų pateikėjų,
nors ir niekas jų neprašė gry-
bingas vietas parodyti, nėrė į
krūmus – atsiliepę telefonu ir
sužinoję, ko iš jų tikimasi, pa-
prašė paskambinti rytoj, o ryto-
juje jau nebeatsiliepė. Tyrinė-
tojos patyrė šviesių pažinimo
valandėlių, atsiduso, kad nieko
kažkaip ypatingo, išskirtinio
taip ir nesužinoję.

Lietuvoje įprasta manyti, kad
didžiausi grybautojai gyvena

Dzūkijoje, tačiau pabuvoju-
sios Suvalkijoje, Žemaitijoje,
Šiaurės Lietuvoje bei Anykščių
krašte, etnografės dar kartą įsi-
tikino, kad grybavimo manija
yra vienodai paplitusi po visą
Lietuvą. Visur yra žmonių, ku-
riems prašnekus apie grybus
akys sužimba linksmais žibu-
rėliais. Grybauti mėgsta net ir
tie, kurie visai nemėgsta grybų
valgyti.

Didžioji dauguma grybauto-
jų pasakojo, kad renka tik tuos
grybus, kuriuos gerai pažįsta,
todėl nei karto neteko išgirsti
apie apsinuodijimus. Įdomu,
kad visi žino apie žvynabudes,
įsitikinę, kad tai geras, maistin-
gas grybas, tačiau nei vienas iš
pasakotojų jo nevartoja maistui.
Panorę traškesnių grybų, renka
ūmėdes, mėgsta ir ruduokes bei
pilkutėmis vadinamas žaliuokes,
kurios populiarios ne vi-
sur. Geriausiu grybu laikomas
baravykas, ypač gėrimasi nedi-
delėmis, tamsiai rudos spalvos
raudonomis galvutėmis ir ilgais
storais kotais. Taip pat vertina-
mi raudonviršiai, lepšiai, kaz-

lėkai, voveraitės. Pasakoja apie
didžiulius grybų laimikius,
kuomet surasdavę po kelis šim-
tus baravykų per vieną žygį,
bet tie stebuklingi laikai buvo
seniai. Na, ir grybautojų dabar
nepalyginamai daugiau, nei
kadaise, ir jie labai mobilūs, ra-
tuoti automobiliais. Sėkmingą
grybavimą lemia ne kažkokia
antgamtinė sėkmė, bet pasta-
bumas ir grybingų vietų žino-
jimas. Yra tokių grybautojų,
kurie net grybo kotą užslepia,
kad kas nepatirtų derlingos vie-
tos, o kiti pažymi, kad negaila,
grybų pakaks visiems. Grybus
džiovinu, šaldo, raugina, mari-
nuoja, sūdo ar tiesiog kepa bei
verda.

Kviečiu visus, turinčius laiko
ir noro prasmingai praleisti il-
gus rudens vakarus, užrašinėti
kraštotyros žinias, kad ir apie
grybus. Prisimindamas garsio-
jo, legendinio tautosakininko
Jurgio Dovydaičio žodžius, kad
tikrieji kultūrinio tautos lobyno
turtintojai yra tie, kurie patys
užrašo tai, ką žino, patyrė ar iš
aplinkinių girdejo.

UŽBAIGTI RAMYBĖS IR PUŠYNO DAUGIABUČIŲ NAMŲ KVARTALŲ VIEŠŪJŲ ERDVIŲ PERTVARKYMO DARBAI

Užbaigti Ramybės ir Pušyno daugiabučių namų kvartalų viešųjų erdvių pertvarkymo darbai. Projekto rengimo ir įgyvendinimo metu didžiausias dėmesys skirtas sveiko ir aktyvaus gyvenimo būdo skatinimui, įvairioms laisvalaikio veikloms, želdynams.

Šiuo projektu atnaujinta Anykščių miesto Ramybės, Pušyno I bei Pušyno II daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalų gyvenamoji aplinka.

Įgyvendinant projektą Ramybės ir Pušyno gyvenamųjų namų kvartaluose įrengti nauji pėsčiųjų ir pėsčiųjų-dviračių takai, multifunkcinės sporto (krepšinio, futbolo, tinklinio), lauko treniruoklių, vaikų žaidimų aikštelės, poilsio ir laisvalaikio zonos, atnaujinti želdiniai, įrengti mažosios architektūros (suoliukai, šiukšlių dėžės, dviračių stovai ir kt.) elementai bei kita viešoji infrastruktūra, įskaitant ir tvarkomų teritorijų viešųjų erdvių apšvietimą. Atnaujinant erdves didelis dėmesys skirtas savaimė susiformavusioms daržininkystės erdvėms. Įrengta daržams reikalinga inžinerinė infrastruktūra, vandens talpykla daržų laistymui, vietos daržo įrankių laikymui, pakeltos lysvės ir kt.

Dėkojame gyventojams už aktyvų įsitraukimą į projekto įgyvendinimą, teiktas pastabas ir pagyrimus bei kantrybę viso rangos proceso metu. Tikime, kad visų mūsų bendromis pastangomis, sutvarkyta ir prižiūrima gyvenamųjų namų kvartalų aplinka ilgus metus džiugins ir gyventojus ir miesto svečius.

Darbai atlikti vykdant projektą „Anykščių miesto viešųjų erdvių sistemos pertvarkymas (III etapas)“ Nr. 07.1.1-CPVA-R-905-91-0018 projektas finansuotas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 07.1.1-CPVA-R-905 priemonę „Miestų kompleksinė plėtra“.

Užsak. Nr. 1010

parduoda

Nekilnojamasis turtas

Butą.
Mob. 8 621 12 376.

Kuras

Nebrangiai beržines, juodalksnio malkas kaladėmis, skaldytas. Perka įvairios būklės miškus.

Mob. 8 630 57 490.

Malkas 3 m rąsteliais. Veža 15-30 erdm. miškovežiu.
Mob. 8 684 81 890.

Malkas, Anykščių r. Greitas pristatymas. Turi ir sausų.
Mob. 8 675 63 191.

Malkas.
Mob. 8 675 11 296.

Skaldytas malkas, statybinę medieną.
Mob. 8 686 88 713.

Skaldytas malkas už neskaldytų kainą. Įvairi statybinė mediena.
Mob. 8 600 22 488.

Pasvalio kuro bazė parduoda: akmens anglį, baltarusiškus durpių briketus, uosio pjuvenų briketus. Greitai atveža.
Mob. 8 611 47 405.

Durpių briketus, medžio pjuvenų briketus. Plautą akmens anglį. Pristato į namus.
Mob.: 8 655 48 555, 8 646 55 344.

Mišrius beržo-uosio briketus ir granules. Atveža.
Mob. 8 603 01 613.

Skaldytas malkas, pjuvenas, perpuvusį galvijų mėšlą. Teikia mini ekskavatoriaus bei nedidelio savivarčio paslaugas.
Mob. 8 623 56 844.

Kita

Bulves. Gali atvežti.
Mob. 8 684 14 841.

Bulves „Vineta“, „Wega“, „Monte Carlo“ - baltos, „Laura“ (po 0,40 - 0,60 Eur/kg) ir įvairias daržoves. Gali atvežti.
Mob. 8 680 37 227.

Skerdykla nuolat - šviežios lietuviškos, patikrintos kiaulienos rinkinius: galva, kojos, plaučiai ir t. t. (apie 10 kg). Rinkinio kaina su pristatymu į namus - 11 Eur; pažandės 1 kg - 2 Eur; kiaulienos puseles.
Mob. 8 603 27 974.

AKCIJA
LANGAMS iki **45%**
• DURYS
• BALKONAI
• GARAŽO VARTAI
Tel. 8 618 34 024
J. Biliūno g. 28, Anykščiai

AKCIJA iki **-50%**
BALKONŲ (tinka renovacijai)
TERASŲ STIKLINIMAS
PLASTIKINIAI LANGAI
ŠARVO DURYS
Tel. 8 640 44 255

Per „Anykštą“ galite pasveikinti savo artimuosius vestuvių, jubiliejų ar kitomis progomis.

Sveikinimo kaina – 50 eurų.

Sveikinimai priimami „Anykštos“ redakcijoje Vilniaus g. 29, Anykščiai, tel. (8-381) 598 54.

vardadieniai

šiandien

Agrikola, Karolis, Modesta, Vitalis, Eibartas, Vaidmina, Vitalijus, Vitalius.

lapkričio 5 d.

Elžbieta, Zacharijas, Audangas, Gedvydė, Florijonas, Elzė.

lapkričio 6 d.

Leonardas, Melanijus, Ašmantas, Vygauđė, Armantas.

mėnulislapkričio 4 d. – pilnatis,
lapkričio 5–6 d. – delčia.**anekdotas**

Į darbą atėjo naujas skyriaus vadovas. Apžiūrėjo savo naująjį kabinetą ir pasikvietė savo pavaduotojus kartu parūkyti. Rūkomajame vadovas skėlė anekdotą. Visi juokiasi išskyrus vieną.

- Ei, visiems juokinga, o kodėl tau ne?

- Aš ne iš jūsų skyriaus.

Priešistorinė era. Tėvas žiūri į sūnaus pažymių knygelę ir sako:

- Aš dar galiu suprasti tai, kad blogi pažymiai iš geografijos, matematikos, gimtosios kalbos, bet iš istorijos, kurios tėra 2 puslapiai...

Petriukas klausia savo tėvo:

- Tėveli, kodėl mes taip vėlai atėjome į parduotuvę?

Tėvas:

- Tu tik pjauk grotas greičiau, durniau!

Išplaukė kartą trys draugai laivu. Staiga juos užklupo audra ir sudaužė laivelį... Išmetė vargšeliu į negyvenamą salą. Gyveno jie metus, antrus, trečius... O po dešimt metų pagavo auksinę žuvelę. Ši ir sako:

- Išpildysiu po du jūsų norus.

- Aš noriu puokštės gėlių ir sugrįžti pas žmoną, – ištarė pirmasis.

Antras sako:

- Aš noriu butelio šampano ir sugrįžti pas merginą.

Šiedu iškeliavo, o trečias pagalvojo ir sako:

- Man dėžė degtinės ir sugražink draugus atgal.

oras

+11

+6

Anykštėnės Amiliutės nutikimai**Amiliutė siūlo premjerei, kaip papildyti valstybės iždą**Piešė Kęstutis PABIJUTAS,
rašė Antonas FELJETONAS

Atradau pasaulį vietą,
Mokesčiais dar neapdėta.
Taip, garbioji Šimonyte,
Ši skylė gerai matyti!

Ir tiesų net ne viena!
Vyriausybėj bus drama.
Rėkaus, skušis ir dejuos,
Bet papilsit šipuliuos.

Oponentai gaus po trūkį,
Bet jūs gelbėjat tik ūkį.
Pildot iždą Lietuvos,
Sau nesiekiate naudos.

Taigi va, garbi premjere,
Paklausykit atsidėjus –
Lietuvoj juk šnauja
Viešpatauja, kaip žinia.

Ar miestelis, ar kaimelis
Jo nebūna be šunelio.
Kur šunelis, ten būda –
Čia ir paslaptis visa.

Jūs paskelbkit nutarimą,
Te seniūnai baudą ima.
Trys euriukai nuo būdos
Milijoną šaliai duos!

sodo reikalai **Kopūstų troškiniu pamaitinsite minią**

Sigita PIVORIENĖ

sigita.p@anyksta.lt

Ruduo – puikus metas panaudoti sodo ir daržo gėrybes bei iš jų pasiimti visas organizmui reikalingas medžiagas ir vitaminus, o šaltais vakarais pasišildyti troškiniu dubeniu.

Būtent tokiu receptu su „Anykštos“ skaitytojais pasidalijo Anykščių kultūros centro Skiemonių skyriaus padalinio vadovė Audronė Baškauskienė.

Anykščių kultūros centro Skiemonių skyriaus padalinio vadovė Audronė Baškauskienė sakė, kad firminio kopūstų troškiniu rudens šventėse laukia visi.

Gaminimas užtrunka ilgai

„Tai – mano firminis rudenišnis troškiny, kurį visą laiką darau per rudens šventę kultūros namuose. Todėl ir receptas bus

dideliam kiekiui – dešimčiai litrų“, – perspėjo A. Baškauskienė ir pasijuokė, jog seniai yra siejama būtent su šiuo troškiniu.

„Pirmiausia į puodą dedu

apie kilogramą raugintų kopūstų (juos dažniausiai nusiperku), vandens pripilu tiek, kad juos apsemtų ir troškiniu iki valandos. Tada dedu šviežio kopūsto galvą ir tada – ką turiu po ranka: žiedinių kopūstų, šparaginių pupelių. Galima dėti žalius žirnelius, cukiniją, moliūgą, papriką, pomidorą. Pomidorai gali būti konservuoti, žirneliai gali būti šaldyti. Reikia įdėti prieskonių – druskos, pipirų, lauro lapų. Taip pat būtinai dedu 3–4 sultinio kubelius. Tada vėl troškiniu.

Pakepinu apie kilogramą mėsytės – ją supjaustau gabaliukais. Tinka ir malta mėsa, rūkyti šonkauliukai. Svieste pakepinu svogūną, vėl supilu į troškinį. Po kokio pusvalandžio, patroškinius ir viską sudėjus, į puodą dedu pakelį sviesto. Po kokių 20 minučių, dar patroškinius, dedu grietinę ir dar po 20 minučių – pomidorų padažą, petražoles, krapus ir dar apie 20 minučių troškiniu. Visas troškinymas užtrunka apie dvi valandas“, – apie netrumpą procesą

pasakojo A. Baškauskienė ir perspėjo, kad jį verdant yra labai svarbus eiliškumas.

Skaniausia su virtomis bulvėmis

„Prie troškinių labai skanu yra neluotos bulvės su sėmėgėle – mano mama taip vadindavo šitas bulves. Jas padaryti labai paprasta – neluotoms bulvėms reikia nupjauti viršūnelės ir jas išvirti. Tokios bulvės labai skanu su kopūstais. Jos gali būti šaltos, o kopūstienė – karšta, o jei kopūstai šalti – bulvės karštos. Bet paprastai visą patiekalą duodu karštą“, – sakė skaniausio troškinių Skiemonyse autorė.

A. Baškauskienė sakė, kad šiam receptui – apie 10 metų: „Troškintų kopūstų troškiny buvo mano mamos, o visa kita į troškinį dėti pati sugalvojau. Gaminti labai mėgstu – jei tik randu naują receptą, jį iš karto išbandau. Štai ką tik radau obuolių pyrago vyniotinio receptą – labai skanus!“

Anno Domini MMXXIIIPiešė Albinas
GVOZDAS